PRINTING and PUBLISHING

Nothing Too Small - - Nothing Too Large

NEWSPAPERS ⁘ MAGAZINES
SALES CIRCULARS

PROMPT SERVICE EXCELLENT WORKMANSHIP

Newspaper Publications—Our Specialty

ATLAS PRESS

446 SPADINA AVE.

Phone Midway 7000

TORONTO

СМИТ-КОРОНА

ПЕРЕНОСНІ (ПОРТЕБЕЛ) МАШИНИ ДО ПИСАННЯ

Огляньте ці гарні машини у нашому офісі, або дома—найгарніші переносні машини в світі! Спробуйте одну без зобовязаня її купити.

Стерлінг Модель Смит-Корона з табудятором (попередно $80.00) $75.00

Корона Модель 4 (попередно $75.00).... $57.50

Вигідні условія для ваших особливих вимог Маете два моделі до вибору:

"КОРОНА МІЖНАРОДНА МАШИНА ПИСАННЯ"

продається з українськими, російськими, польськими і всякими іншими черенками до писання,—на всіх мовах.

35 FRONT ST. EAST Telephone ELgin 4391 TORONTO, ONTARIO

L C SMITH & CORONA TYPEWRITERS OF CANADA Limited

Український Базар

ЛІТЕРАТУРНИЙ ЖУРНАЛ ЗАЛОРСЬКОЇ УКРАЇНИ

Рік І. Ч. 2. БЕРЕЗЕНЬ - MARCH Vol. I, No. 2, 1934. -

З М І С Т

ГРИНЬ - ГЕРОЙ УКРАЇНИ ....Ген. В. Сікевич

ГОМСТЕД . . . . . Семен Кобель

ПО АМЕРИКАНСЬКИ ..... М. П.

Д-р. ОГІЄНКО Й АСИМІЛЯЦІЯ На біжучу тему.

РІЧНА ЗНЕЗАГА . . . . . Шевченківські концерти.

-.-.-.-.-.-.-.

CONTENTS OF THE ENGLISH SECTION

MY TESTAMENT . . . . . Taras Shevchenko

MARUSIA . . . . . Kvitka-Livesay

THE WEST AGAIN SHOWS THE WAY ..... A Review of Lyrics by Ewach

GIGANTIC UKRAINIAN . . . . . A Note About a Rare Musician

"УКРАЇНСЬКИЙ БАЗАР"

Журнал українських оповідань, виходить при кінці кожнього місяця і видається УКРАЇНСЬКИМ ДОМОМ. Михайло Петрівський, видавець і редактор. Передплата: $3.00 на рік, $1.75 на піврік, 25 ц. одно число в Канаді й Америці; $4.00 на рік для всіх інших країв. Належитість приймається почтовими переказами або редзістрованими листами. Всі права передруків застерігається.

"UKRAINIAN BAZAAR"

A Short Story Magazine, published Monthly by the UKRAINIAN PUBLISHING HOUSE, Michael Petrowsky, publisher and editor. John Rae Perigoe, M.A., English editor.

All rights to the contents of this Magazine are reserved by the UKRAINIAN PUBLISHING HOUSE.

Subscription rates: $3.00 a year, $1.75 half yearly, and 25¢ a single copy in Canada and the United States; $4.00 in all other countries. Money to be sent by registered mail, or money orders and postal notes made payable to the

UKRAINIAN PUBLISHING HOUSE, 331 Bay St., TORONTO, ONTARIO, CANADA.

LIBRARY AND MUSEUM
UKRAINIAN CULTURAL & EDUCATIONAL CENTRE
WINNIPEG, MAN. CANADA.

1768

ЗАЯВА ВИДАВНИЦТВА

ВІДВАЖНІ підприємства іноді вимагають і відважних способів і радикальних змін у планах. Все те робиться ради того, що б тим краще поконати деякі труднощі на перешкоді до здійснення витичних цілей і тим самим осягнути кінцеву побіду.

Таку відважну зміну, як бачите, робимо: випускаємо Друге Число журналу, друковане не в друкарні, лише відбиване нами самими на МІМЕОГРАФІ.

Самозрозумілі обставини приневолюють нас до цеї методи. Із браку власної друкарні - браку більшої української друкарні в Торонті, взагалі - змушені ми були друкувати журнал у чужих фірмах - в друкарнях, де не було одного друкаря, що б знав нашу мову. Крім цього Видавництво підлягає у фінансову залежимість друкуючи журнал у чужій друкарні. Це, знова, наражує кожне видавництво на можливий упадок, а такої консеквенції для УКРАЇНСЬКОГО БАЗАРУ ми не бажали!

Заява Видавця відносно того, що журнал буде СТАЛО й ПЕРЕНО все виходити, була така добра й щира колись, якою вона є і сьогодні.

Сам факт, що ми взялися до цеї методи друку, доказує про нашу рішучість пристосуватися до обставин і цілко видержати на нашім випробовуючім становиску - журнал видавати - хоч у зміненій формі, а таки видавати!

Видавати, отже, будемо журнал на мімеографі до цього часу, як поки популярність його між українським громадянством не запоручить йому засобів усталити свою власну друкарню. Маємо надію, що станеться це ще до кінця біжучого року.

Видавництво тоже має щиру надію, що Шановні Читачі й Прихильники наші симпатично й вирозуміло поставляться до цеї конечної зміни, і будуть старатися тим більше з нами співділати, що б поставити журнал на тривкі основи та запевнити йому ту світлу будучність, яку йому всі віщують і бажають.

Змін відносно ціни, яку ми поставили на журналі, річної передплати, жадної нема. Знизити ціну абсолютно неможливо. Це можна б зробити хіба ах тоді, коли наклад побільшиться до кілька тисяч сталих або річних передплатників.

ВСЕ ЗАЛЕЖИТЬ ВІД САМИХ ЛЮДЕЙ...НАШИХ ЧИТАЧІВ І ПРИХИЛЬНИКІВ!

Михайло Петрівський,

Видавець і Редактор.

ГРИЦЬ ГЕРОЙ УКРАЇНИ

ГЕНЕРАЛ В.СІКЕВИЧ

(Сторінка із Записної Книжки)

Січень 1918 року; рвуться гранати над Києвом; стогне земля від стрілянини великих гармат; свистять на всі боки кулі, як ті бджоли.

На Печерську іде завзятий бій між москалями, які під керовництвом жидівки, Бош, підняли повстання проти Центральної Ради, й військами Української держави, на чолі яких іде кіш Слобідської України.

Арсенал для Української Армії, як одиноке джерело звідкіль можно взяти амуніцію, є дуже важним і тому тут іде гарячий бій.

Вже багато разів українські війська переходили в цім куточку в наступ і з великими втратами відходили. Тоді комендант українських військ дав рішучий наказ стягнути з Києва всі вкраїнські частини до Царського Саду й разом всіма силами відбити арсенал.

Побігли гонці в різні кінці міста, і потягнулись до Царського Саду з різних куточків Києва невеличкі загони козаків...

Іде до них по Хрещатику, з Бесарабки, й останній курінь Слобідської України.

Ідуть бадьоро-весело ці завзяті борці та повною грудею співають "Ми Гайдамаки, ми всі однаки."

Попереду їх іде хлопчик, років дванадцять - стрункий, синеокий, з гарними кучерями, й несе перед собою блакитно-жовтий прапор.

Цього хлопчика ввесь Київ знав; одні звали його "Грицем", другі, "Гриша."

Ще в 1915 році, коли російська армія докотилася ах до Карпат, з передових ліній фронту повиганяли зі всіх с е л усіх, що там ще залишилися.

Вигнали таким чином із Жабя одну хінку з донечкою, чотири-пять літ, і синком, котрому було вісім літ.

У Києві на двірці зібралася велика скількість тих біжен ців; тут їх сортували й відправляли потягами в різні кінці Росії.

В один із тих потягів посадили й згадану хінку, разом із її донечкою; синок її зацікавлений цим рухом, бігає з одного кінця двірця до другого, що б бодай здалека подивитися на Київ, про який йому так багато оповідань розказав його батько-гуцул, котрий тепер в австрійській армії бється на італійському фронті.

В той час коли потяг рушив і повіз у невідому сторону Росії малу сестру й маму, хлопчина, Гриць, оглянувся кругом-ні потягу, ні мами, ні сестри!..Заплакав сердечними, болючими сльозами, а відтак що сили закричав: "Мамо! мамо!" тай побіг доганяти потяг.

УКРАЇНСЬКИЙ БАЗАР

Побачив це один машиніст і шкода йому стало хлопчика. Побіг він за ним і ледві догнав, а після завзятої, діточої боротьби, забрав його на руки, притулив до себе, приголубив і відніс до своєї кімнати.

Гриць плаче, ні їсти, ні пити не хоче - все збирається тікати, мамусю шукати. Та добре, любе серце його опікуна зробило своє діло; хлопчик трошки вспокоївся, почав потроху їсти, оповів свої пригоди, як із села їх викинули; як мати плакала, коли село покидали; як тяжко було потягом до Київа їхати, бо вагони були темні й рушитись не було де. Сказав, що в дома його називали "Грицько-Гуцул"; яке гарне серед гір їх село; які гарні кругом гори, а одні з них далеко в білій шапці стоїть... І ще багато іншого розказав, про що тільки його діточа память не забула.

Гриця дуже полюбили всі робітники там, де робив його новий батько Павло Черняхівський, а він поважно ходив від одного до другого, привітається і йде далі.

Із приходом осені Черняхівський віддав Гриця до школи залізнодорожників, де дитина дуже добре вчилася, а вечерами оповідав йому про Київ та про минуле України.

Так тягнулось аж до революції в 1917 році, і як тільки почались формуватися українські частини, Черняхівський записався в одну з них і разом зі собою забрав туди й Гриця.

І Гриць став козаком, і на муштру ходить, і на варту зі своєю частиною іде, і на обід із великою дерев'яною ложкою біжить.

Черняхівський йому подарував невеликий прапор із тризубом по середині, і Гриць того прапора ніколи не залишав.

Так він і гепер ішов зі своїм курінем - ішов помагати борцям відібрати від ворога арсенал.

Був пополудень... Українські частини викотили дві гармати на горбок у Царському Саду, і прямою наводкою розбили гранатами двері арсенала.

Козаки кинулись вперед та попали під густий кулеметний вогонь і почали відходити.

Акурат у цей мент увійшов до Царського Саду курінь Слобідської України з Грицем.

Гриць побачив, що гармати розбили двері арсенала й страшенно зрадів; високо підняв свій прапор і з криком "Слава Україні!" кинувся вперед.

Відходячі козаки побачили, що хлопець біжить вперед, кинулись за ним, і арсенал був узятий.

Це була велика наша радість, радість побіди а заразом і велике горе, тому що у дверей арсенала, покритий своїм прапором, лежав забитий: дитина - богатир, цей любий хлопчик-гуцул, незабутній Гриць.

Поховали Гриця на Аскольдовій могилі, домовину ніс сам Черняхівський - нікому не дав! - Всі присутні, а їх було пів Київа, плакали щирими сльозами.

Його покрили прапором, а могилу засипали квітами.

Спи спокійно Грицю, ти зробив для України велику роботу: ти навчив наших дітей любити свій рідний край.

Вдячна мати-Україна тебе ніколи не забуде!

* * *

По американськи

НОВЕЛЕТКА У ДВОХ ЧАСТЯХ

(Продовження з першого числа).

ЗМІСТ ПЕРШОЇ ЧАСТИ:

ЮЛІЯН ДУБАС, двадцять два літний колодий студент і бувший стрілець Української Армії, прибув із тернополя до Ню Йорку, щоби кращої долі й нового життя шукати. Годі бо було довше на рідній землі видержати: вороги на пів року посадили були в тюрму за мнимі приналежність до УВО, а коли випустили з тюрми, його недопустили докінчити гімназії. Родичі померли, лишилось хіба собі або комусь другому кульку в лоб дати... Він вибрав Америку!

В Ню Йорку він цілий день наблукався ним надибав українську книгарню Мирона Сурмача, котрий допоміг йому найти приміщення в домі Качурів.

Вже першого дня молодий імігрант розчарувався американськими Українцями. Вони виглядали йому такі самолюбні, байдужні, а навіть і образливі. Посміхувались із його ноші та якись "грінором" прозивали. Особливо не сподобав він собі комірника Качурів, якогось Горбатюка, котрий працював за вейтера в готелі, а в домі господаря залицявся до його русявої й синьо-окої дочки, Ірини. З ним він мав мешкати. Ця русява панна тоже крадьцем посміхувалась із Юліяна, а не його вельми боліло. Довідавшись, що молодий імігрант не має певних плянів, старий Качур попросив Горбатюка взяти його до готелю, де працював, і помочи йому дістати яке заняття. Той і приобіцяв узяти Юліяна з собою рано й постаратись упхати його на роботу - мити баняки.

Лягаючи спати, Юліян рішив ще доказати усім свого, - доказати їм "по американськи."

ЧАСТЬ ДРУГА

ЮЛІЯН пробудився скорше слідуючого дня ранком ніж алярмовий годинник збудив Горбатюка. Була шеста година. Зібравшись швидко й куркотячи щось під носом, Горбатюк вийшов і сказав: Коман!" і Юліян поспішив за ним до готелю, де мав дістати роботу.

Їдучи так куркотячою тунелевою залізницею побіч Горбатюка, який читав раніщню газету, а радше оглядав образки дівчат, Юліян журився гадками про те, як йому з тою працею піде. На мир він ще баняків у житті, хіба часом покійній мамі помагав при втиранні миcок, коли з посліху була.

Коли приїхав на місце до готелю, якого вежа в хмари сховалась, Горбатюк повів його до завідателя кухні - розуміється - ліставшися до середини задніми дверима, яких стеріг старий одворник. Багато тих задних дверей і крутих залізних сходів вони перейшли ним добилися до господаря кухні.

"Пат вошер? О, ес!" ворот ко повторив собі господар кухні, коли Горбатюк представив Юліяна. Глипнувши ще раз на Юліяна, записав назвиско, кинув великий бляшаний гузик із чи-

слом "45" на стіл, кивнув на свого помічника, вказуючи на свіжого банякомия, і взявся продовжувати свою працю.

"Бери гузик і йди за тим бойсом," звернувся Горбатюк до Юліяна, "він тебе заведе там, де будеш баняки мити," він докінчив із підчеркненням.

"Дякую дуже, пане Горбатюк - дякую," Юліян відізвався.

"Дац орайт," той відмуркнув, махнув рукою і пішов у свою сторону.

"Коман, Чярлі! помічник господаря кухні заговорив, і Юліян дальше помашерував крутими коритарями, в яких аж закручувало голову від запахів усякої поживи й печева.

Юліян не снідав ще, а також не повечерявши вчера, чувся тепер дуже голодним. Хоч горнятко кави так бажалось би випити!

Юліян несміло поглянув на Американця, котрий його вів до баняків. Той тоже цікаво з-під лоба споглянув на симпатичного "пат-вошера," вдітого в такий дивний европейський стрій.

"Ти вже снідав, Чярлі?" спитався той по американськи.

Юліян ані одного слова не розумів, отже льогічним рухом було заперечити головою, що й зробив.

"Орайт, Чярлі," відповів Американець із усміхом, і завів його до їдальні, де снідала кухонна обслуга.

В цілім житті так смачно й лакомо Юліян ще не поснідав як тепер. Американець був настільки добрий, що почекав біля нього - він цілий час приговорював по свому, щось йому показував, хоч Юліян ні слова не пійняв із того всього. Все, що міг йому відповісти, то хіба усміхом або рухом голови.

Добрі люде ці Американці! він подумав.

Наївшися добре, тоді вже й баняки будуть краще митись, подумав Юліян, коли Американець завів його в кімнату, в якій велів йому перебратись у фартух.

Пішли, відтак, вже на місце праці - миття баняків. Була це кольосальна саля, поруч у десятеро більшої кухні, повно пари й води, що сичала, плюскала й клекотіла у великих автоматичних кітлах і інших модерних приспосібленнях для миття миття начиння і баняків. Юліянові аж голова від того всего закрутилася. Було й чому! Коли приглянувся, побачив, що тут працювало кількадесять робітників при однім митті тарелів, горнят і баняків, а він думав, що йому одному прийдеться баняки мити.

Американець передав Юліяна наставникові й сам забрався, а той вже, кінець-кінцем, повів його у кут салі, де стояли піраміди великих баняків кругом великого корита з кипячою водою й шумячою піною мила.

Це буде твоя робота," звернувся наставник до Юліяна по англійськи, показуючи на корито й баняки.

Юліян притакнув і зараз вхопив перший-ліпший баняк за вухо, щоби тим закрити своє змішання викликане незнанням англійщини, однак наставник спинив його.

"Гей, Сем, ходи но тут і покажи цьому молодому хлопцеві наш спосіб миття баняків," наставник звернувся до найблищого банякомия.

Слів наставника Юліян не розумів, однак із рухів було йому ясно в чім діло. Він здержався і ждав на Сема, що б йому показав цю важну штуку миття баняків. Видко, що в Америці навіть у тім ділі чоловік мусить бути спеціялістом.

Сміяти йому хотілось, коли з гурту банякомиїв висунувся кремезної постави неґр і підійшов до него, вищуривши добродушно свої випуклі як кість слонева білі зуби, над якими

висіли грубі губи завбільшки польських ковбас.

Багато других неґрів, Юліян бачив, тут працювало. Були й інші люде при роботі, які своїм виглядом не конче то додавали великої гідности фахови банякомийства, але Юліян не дбав.

Сем ввічливо й радо показав як і що робити і Юліян за пять хвиль уже був спеціялістом у цім фаху. Подякував чемно Семови, а в душі щиро Богові, Юліян оттак і почав свою карієру в Америці.

Чемність у характері Юліяна була тою додатною рисою, що все здобувала йому приятелів і рішала про хід обставин. Чемність і тепер відразу придбала йому приятеля в особі Сема, котрий часто поміг йому упоратись скорше з тяжкою працею і уприємнив роботу піснею чи дотепом. Ця послідня прикмета ціхувала не лише Сема, а цілу його расу.

Чемність і терпимість укінці почали зміняти поволі й відносини Качурів до нього. Поволі Качур перестав його "бойсом" кликати. Думна й запишена господиня часто свому чоловікови підчеркувала факт, що: "наш молодий румер не є з тих простих хлопів," чим - розуміється - бажала дати до зрозуміння невинному Качурові, що не пошкодило б йому дещо гарних манер від "бойса" навчитися.

Прийшов час коли й Ірина, ця русява панночка, почала інакшим поглядом обдаряти Юліяна при нагоді. Ці ласкаві погляди Ірини дражнили Горбатюка, котрий - лише один зі всіх - все ще придержував для Юліяна ледяні погляди й нещирі слова.

Юліян, одначе, тим усім не журився - у світлицю Качурів не загощав, Ірину чемно обминав - він мав перед собою важніші справи, - свою будучність.

Наче архітект, він виробив собі певні пляни й тепер після них поступав. На все інше часу не мав. Кожня хвилина доби була точно розпреділена й використувана. Віддихнувши по повороті з роботи, він пригортав свою улюблену скрипку до грудей, брав смичок, і через годину наповняв цілий дім Качура божественною музикою. Після того спішив на вечірні виклади англійської мови на Коломбійському Університеті.

Наука англійщини в него була на першому пляні. За короткий час свого пожиття в Америці він замітив, що це занедбання найбільше на Українцях відбивається, бо брак знання мови даного краю здержувало кожнього вибиватися в якій би то ділянці життя не було. Жиди, він бачив, англійську мову вивучували зараз по приїзді - здобували цей знаряд, яким промощували собі шлях до успіхів. Не одну добру річ могли Українці від євреїв навчитися.

Маючи такі погляди, Юліян горячково вчився чужої мови - вчився у школі, вчився при роботі від Сема, ловив жадно кожен звук на вулиці і в собвею, читав американські журнали й книжки. Так, отже, тяжка праця при баняках, скрипка й наука англійської мови пожерали більшу частину доби, а коло півночи він був виснажений до краю і клався спати вичерпаним, але проте вдоволеним.

Перший рік життя твердої школи в Америці перейшов так скоро, що він і не стямився. Поверховно він ще надалі оставався в очах Горбатюка й Качурів тим самим "ґрінором," свого европейського строю не міняв, проте в банку мав три сотні долярів, а в голові ще більший скарб - англійську мову і охоту дальше вчитися.

Коли одного вечера пані Качурова запросила його на вечерю в честь іменин Ірини, якій

минало сімнадцять літ, на яку тоже був запрошений Горбатюк, а також великий гурт приятелів Українців і Американців, то всі мали нагоду пізнати, як чудово Юліян володіє англійською мовою. Він умів добре вивязатися по англійськи між гістьми і то не лише в звичайних предметах, але й в глибших темах. Горбатюк аж рота роззявив. Качурі, особливше Ірина, не ймили віри. Відразу русява панна почала цікавіше приглядатися Юліянові. Її достеріг Горбатюк і занепокоївся.

Довідався "ґрінор" швидко що те слово означає - трошки за швидко.

Коли дивився на інтеліґентне лице, принадні чорні вічі Юліяна, Горбатюк серцем непокоївся. Бо, наколи "Ґрінор" випередив його в вивченні англійщини, він міг випередити його у всім іншім, а цього він не бажав.

Тим усім не було потреби Горбатюкови непокоїтися. Юліян не бажав його в нічім випереджувати, показувати себе кращим в очах Качурів, тимпаче Ірини, менше ще бажав чванитися своїми клясами в ґімназії або вишикуватись на пана-спорта, яким був Горбатюк. Надалі він оставався тихим, скромним і чемним банякомием у готелі. Час плинув скоро й небавом друга зима прийшла в Америці для Юліяна.

В осени Юліян закінчив роботу в готелі, вчився в торговельній школі книговодства, а вечерами брав курси комерції в Коломбійському Університеті. Англійська мова й заощаджені гроші в банку робили це все можливим.

Ніхто в домі Качурів про це не знав, зміни жадної не завважив. Коли запитали його чому покинув працю в готелі, то звичайно відповідав, що найшов кращу роботу.

"Яку?" майже усі одним хором його запитали одного вечера, коли зайшов до світлиці.

"Авансував чоловік - мию тепер тарелі в Асторії готелі," Юліян жартом відповів і в душі засміявся коли побачив, що йому повірили.

Горбатюк порскнув носом і глумливо скривив свої губи.

Качурі похитали головами, а Ірина видивилась на него співчуваючим поглядом і вщипнула докірливо:

"О, у вас нема амбіції" і вхопила за журнал, ховаючи в нім своє личко.

Любо стало Юліянови почути це від Ірини.

Коли прийшло слідуюче літо, Юліян вичерпався із грошей. Не було іншої ради, як братися опять до якоїсь праці. Тепер, однак, він уже не йшов мити баняки. Він найшов заняття як заступник кореспондента у великій фірмі, яка імпортувала европейські товари. Добре платна була ця посада тай трудно було йому спершу туди впхатися, але в тім поміг йому таки його професор із Коломбії, котрий написав гарну рекомендацію. Професор був жидом із походження, так само як були жидами властителі фірми та його зверхник, мистер Гольден, тому то справа була влекшена. Дивувало його лише, чому еврей професор настільки був зичливим для Українця.

Аж тепер Юліян мав причину скинути свою европейську ношу й надіти модню, американську.

Коли прийшов того вечера до дому- Качурі не пізнали його. Пані Качурова зустріла його на коритарі й майже силою затягла до світлиці, що б краще приглянутись йому та пожартувати собі його коштом перед другими членами родини.

"Адино, старий, якого спорта собі пригела! засміялася вона до Качура.

"Ге - ге - ге!" засміявся Качур. Тепер розумію - вже "ґрінором" ніяк не годен назвати!"

Вбігла Ірина в кімнату, а побачивши нагло перетвореного молодця, запаленіла й змішалась - слова не могла найти описати своє зчудовання. Перед нею тепер стояв не комічно вдітий іміґрант-банякомий, а хороший парень, котрого хоч й до Галмвуд посилай.

В одній хвилі Юліян міг стати героєм в очах Качурів і їхньої гарної дочки - заняти місце Горбатюка - наколи б похвалився своєю посадою та ґімназіяльними клясами, як це роблять усі наші недокінчіні ґімназисти по приїзді до Америки. Юліян гордив такими чваньками.

Качурі були цікаві дізнатися про те, що Юліян тепер робить.

"Чи ви ще й тепер начиння миєте, Юліян?" пані Качурова запитала.

"Ні, я знова заавансував - став "басбоєм," помічником кельнера. Може колись і вейтром буду так, як Горбатюк," Юліян іронічно завважив.

"Щасть Боже - буде в нас два вейтри на румі," замітив Качур, а очі його блиснули не так від утіхи, як від алькоголю, якого повно в нім було.

"Вейтер... вейтер! Вам амбіції бракує, Юліян," Ірина подражнено, а то й з мольбою, виразилась.

"Амбіція, це моє середне імя, панно Ірино," Юліян відповів, усміхаючись.

Ірина спустила вічі.

Пані Качурова просила залишитися на чай, Ірина тоже виявила бажання, що б він задержався, але Юліян мав сьогодні лекцію на університеті й другі причини, тому не міг приняти запрошення.

День і ніч Юліян змагався, ідучи певно й скоро до мети. Лише скрипка єдиною розривкою була, а часом і ніжні, тихі мрії про сині вічка русявої дівчини. Воно так вязалося одно з другим. Ірина дуже любувалася його грою на скрипці. Самими випадками він про це переконався.

Бувало, як прийде він із бюра, візьме в руки скрипку та пічне грати якусь серенаду-романс, або ще краще, вязанку українських пісень, уложених нашим славним композитором, Михайлом Гайворонським - котрого він іноді стрінув у Ню Йорку - тай не замітить, як звуки української мельодії причаровують і викликують Ірину з її кімнати. Невідомо для Юліяна, вона по тихо виходила на коритар, сідала на сходах і насолоджувалася грою на скрипці, зітхала по тихо тай дивувалася чому то Юліян таким загадковим чоловіком являється. Вона ніяк не могла збагнути хто він, що думає, що робить, які амбіції має. Він у всему був проти-типом Горбатюка, з яким - за впливом родичів - була формально заручена. Горбатюк уже давно усе сказав, а амбіції його для ніякого чоловіка загадкою не були. Через це й нецікавим був для неї. Юліян противно, від коли його знала, усе дражнив її уяву своєю загадковостю. Упереджена лише чулась до него через його дивний стрій і поведення, все ж таки він викликував пошану до себе хочби своєю чемностю, здержливостю і тактом. Ні, він для неї звичайним банякомием не був. Це з очей його читала. Кожне слово його проти такої думки протестувало. Ата гра на скрипці? Віртуоз хіба йому дорівня.

Такі думки снувалися Ірині коли прислухувалася грі Юліяна на скрипці. Часом хвилювали нею тоскливі бажання по тихоньки всунутися в кімнату його

і ловити вогники його чорних, мілких очей, коли вони були ... натхненні звуками божественної мельодії. Боліло її й це, що пони так нехтують її.

А, он, двері на долині гримнули, чиїсь тяжкі ноги за дудніли на сходах, перебили й розвіяли нагло її думи - тихі мрії.

Був це звичайно Горбатюк, який з роботи повертав. Почервонів і забундючився він, коли застав Іринку сидячу на сходах, крадьки любуючись мельодіями Юліяна. Заговорив він - урвалась і мельодія. Ірина змішана зірвалася і сама не знала, як себе пояснити. Байдуже їй було пояснювати, але все к таки ніяково їй стало.

Не могучи спанувати заздрости, Горбатюк почав дражнити її з їдливими замітками. Ірина йому відпалила, а він так відійшла, й вже цього вечора своєму судженому на вічі не показувалася. Увійшовши до кімнати, чорний як хмара Горбатюк вилляв свою злість на Юліяні. Одного разу в злості він ухопив був за скрипку й був би певно кинув її до долу, поломав ногами, наколи б Юліян був його не здержав.

Юліян сам не знав як його скрипка приєднує до него серце Ірини - робить ворога з Горбатюка, котрий цілими днями не заговорив до него.

Тимчасом обставини для Юліяна почали швидко змінятися. За два роки солідної праці у фірмі він добився авансу на головного кореспондента на місце Гольдена, котрого тоже піднесли на вище становисько. Знання чужих мов, наука по вечорах і тяжка, совісна праця таки ввінчалися нагородом. Юліян мав тепер свого власного помічника - нанив Українця, здібного молодого студента - більше привілеїв і пять гиряч доларів на рік.

Тепер уже трудно було правду скривати. Хто не глянув на него, той відразу пізнав у нім чоловіка, котрий не міг бути помічником кельнера хочби таким і робив себе. Його дозріле, гладке й інтелігентне лице, ніжні руки, усій зверхній вигляд надавали йому й його особистості якогось банкового урядника або молодого професора. Природна скромність, одначе, не дозволяла йому похвалитися перед Качурами, які його розпитували, а ще більше Ірині. Все, що він міг їм сказати було це, що він працює за помічника в одній фірмі. Качуру йому повірили, а як він глянув на Ірину, то побачив, що вона йому не повірила, лише скоса гляділа й загадочно підсміхалася.

Ірина тоже за той час змінилася - стала поважнов, гарнішов і... сумнов. Особливо тепер із приходом чудової весни, коли зближався час вінчання її з Горбатюком, яке уплянували на місяць червень родичі з її наречени. Сама не знала, як пристала на таку думку, бо Горбатюка ніяк полюбити не могла. Далась намовити матері, котра день і ніч її покотіла: "Такого хлопця, як Піт, не найдеш у цілому Ню Йорку!... Він уже є асистент гедвейтера в готелі й бере сотку з половиною на місяць... Має кілька тисяч у банку... Ощукаєшся, Ірино!"

Колись була привязана до него, а тепер...

"Ах, чому Юліян такий загадочний!" шептала тишком і обіцяла собі на злість видатися за нелюба, наколи він щось завчасу не зробить. Зза того часом і сльозу на подушку ніччю пустила.

А час швидко минав.

Із початком червня Юліян дістав свої перші вакації на цілий місяць. Сам не знав, що тепер з собою робити - виїхати кудись над море, до Канади в холодок, чи таки остатися в Ню Йорку. По довгім надуманні рішився виїхати до Канади.

Ірина, однак, змінила його плани зараз слідуючого дня, коли зустрінулась на пероні тунелевої залізниці в дорозі до дому. Приємно було Юліянові бачити радість із якою Ірина привітала його. Рад був і він, а думаючи про свої вакації в Канаді, далеко від тих синіх очей і золотих кучерів, жалко стало йому.

"Ну, панно Ірино, завтра рано попрощаємося на довший час" - Юліян замітив легким тоном, який Ірина швидко перебила.

"Попрощаємось - на довгий час?" вона спитала, видивившись на него, а уста її задрожали.

"Так, виїзджаю до Канади на довгі вакації," він відповів і сам загрівожився на викликане його словами враження, що малювалось на личку дівчини.

"Ви виїзджаєте до Канади.. тепер - на моїм весіллі не будете?" прошептіла вона экзальованим тоном, відвертаючи личко.

"На весіллі з ким?... Про що ви говорите, панно Ірино?" майже скрикнув Юліян і вхопив дівчину за рамена.

"Або ви не знаєте? Не з ким іншим як з Пітом! Так ви мною інтересуетеся," Ірина дорікла, а в душі зраділа коли побачила на лиці Юліяна розчарований вираз і почула його дріжачий і наполоханий тон мови. Таки про ню дбає.

"Це перший раз чую, Ірино, про це," заявив він тверезо, а по надумі: "А може ви лише так жартуєте?"

"Добрий то жарт!" Ірина всміхнулась гірко, але надходячий поїзд дальшу розмову перервав.

Посідали разом у кутку вагону й довго не могли промовити слова до себе. Чомусь важко було, а може й любо по перший раз так близько себе було сидіти.

Так, остаточно, думав Юліян. Ірина тулилась близько нього, стиснена до нього іншими пасажирами, і та свідомість близькости любої особи відтворювала нову казкову країну щастя, а одночасно й жалкої тревоги на думку, що все те лишиться лише химерним сном-мрією.

Ні, це не може статися!... Він бажав усе бути близько нього - заглядати з її синяві вічка, чути милий голос, звати її своєю. В одній хвилі пізнав він наскільки він міг ощукати себе, ограбити зі щастя. Ах, який з него невдача! Успіх його? Він в однім менті зблід і зник тінях. Нічо вартости не матиме без русявої дівчини.

"Ну, Юліян, будете на моїм весіллі?" Ірина нагло перебила його думки, шукаючи його погляду й усміхаючись непевно.

Юліян стрінув той погляд і довго читав думки пробиваючись із її очей.

"Буду, наколи... наколи -"

"Наколи що, Юліян?" Ірина перебила цікаво.

"Наколи підете на вечерю зі мною у якесь гарне місце. Годиться з вами перше познакомитись, щоб не чутись чужим на весіллю. Чотирк роки знаємось, а ще раз добре не поговорив з вами," Юліян відповів.

"Ваша вина, Юліян! Ірина засміялась.

"Чудово!" Юліян легко скрикнув, узяв дівчину за рамя і обидвоє вийшли з потягу на найблищій стації, далеко ще від дому.

На поверхні вулиці, рамя при рамені, вони найшли одну тиху реставрацію в самім серці нюйорської Богемії, і з одною думкою на серці зникли в середині.

Минуло кілька довгих годин і лише Юліян й Ірина знали, що за той час перейшло між ними. Годиться лише те зазначити, що

коли вони знов найшлись на вулиці, то лиця їх були освітлені щасливими усмішками так само, як і повний місяць, що над хмарами звис, освічуючи хмародери якимсь зачарованим сяйвом, а очи їх блещали так само, як мерехтіли ясні зорі, що засіяли синій небосклін. Не бажалось Ірині скоро вертатись домів, хоч мати з вечерю вижидає, а Горбатюк десь біситься, бо мали до театру йти. Дім, матір, Горбатюк - все інше - чомусь так далекі тепер були..

Над'їхав автобус і вони без надуми всіли на горішне місце й поїхали Бродвеєм оглядати казочні світла й нічні види Ню Йорку. Їм так любо у парі було, розлучатися жадному ніяк не бажалося, бо кожня хвилька відкривала свіжу тайну, побільшувала обрій щастя. На зчудовання Ірини Юліян нагло став балакущим і почав відкривати їй много великих тайн, а вона лише слухала причарована й нишком зітхала. Була вже пізня пора коли повернули домів.

В дома застали все в перевороті. Ціле помешкання освітлене, двері на коритар широко відчинені, а з великої світлиці доносились нервові, зловісні голоси родичів і Горбатюка. Коли двері заскрипіли, всі повибігали на коритар, а побачивши молоду пару повертаючу в веселім настрою, родичі - як на команду - розкричались. Горбатюк насупився, як роздражнений індик, і тоже ждав нагоди виразити своє обурення.

Годі описати цілу ту сцену, лише вистарчить сказати, що Юліян мусів ще цьої ночі вибіратися до готелю.

Він це радо й зробив. Ірина тоже багато собі з того не робила - з родичами ні з судженим не сварилась - пішла спати спокійна й щаслива так, що вони аж дивувались. Від цього вечора Ірина стала для всіх мовчаливою і рівнодушною. Дивувались родичі, дивувався і Горбатюк чому Ірина так спокійно приймає дорікання їх за той вечор із Юліяном. На все вона відповідала лише коротко, "Орайт, орайт!"

Прийшла субота, день коли мало початися вінчання. Ірина зібралася й вийшла на місто, кажучи занепокоєній матері, що йде на дрібні покупки. Вийшла так і не вернулась.

Прийшла пора їхати до церкви на вінчання, хата повна гостей, а панни молодої не видко. Заклопотані родичі ходять німо поміж гостей, чорний як хмара пан молодий ожидає в своїй кімнаті, і що хвиля висуває голову через двері, молодої виглядає, а по ній і слід пропав.

Вже гості хотіли розходитися, коли приїхав післанець від Ірини й вручив Качурові листа.. Всі стовпилися кругом бажаючи дізнатися що сталося. У листі, однак, були лише два загадкові речення:

"Весілля докінчиться тут де я є. Коли хочете забавитися й мати несподіванку - приходіть усі на подану адресу.

- Ірина."

Всі майже оніміли з наглої несподіванки, а коли прочунялись, гуртом кинулись до ожидаючих автів. Горбатюк і родичі були перші на дворі. Всі знали, що щось незвичайного лучилось.

Подана адреса завела їх до Асторії, далеко за містом. Була це краща околиця міста. І дім перед яким заскреготіли гальми автів мав вигляд багатшого дому. Всі дивувалися як туди Ірина найшлась. Не мали, однак, часу дивуватись, бо коли вбігли всі до середини, то застали тут повно гостей. У великій фронтовій кімнаті орхестра пригравала молоді до танцю. А, он і панна молода

стоїть зарумянена й щаслива біля Юліяна.

Припали Качурі до молодої пари й засипали їх обидливими запитами. А за ними скакав Горбатюк, готуючись напасти на Юліяна, а весільні гості в напруженні слідили, що то з того всього вийде.

"Що то все має значити, Ірино?" розкричався батько.

"Пощо ти нам такого сорому наносиш?... Що з тобою сталося?... Що то значить?" матір і собі розкричалась.

"Нічо великого, мамо. Я звінчалась із Юліяном і хотіла вас усіх на весіллі мати," Ірина спокійно відповіла, держучись руки Юліяна.

Родичі, їх гості, бувший пан молодий, оніміли. Молодіж була перша з тих, що прийшла до слова, обступила молоду пару, віншуючи всего доброго. Але тут Горбатюк із криком умішався.

"Ти - ти... маніґруло!... Як ти смів викрасти мою молоду?... Ти -... та я тебе -"

Хотів із кулаком кинутися, але його здержали.

Юліян хотів відізватися, однак Ірина його випередила.

"Не гнівайтеся, Піт, я вас і так ніколи не любила. Це моя вина - не Юліяна," вона поважно заявила. Горбатюк отворив рота, але скрутився, поблід і мовчав. Дехто з молоді засміявся. Старші, хоч жалко було їм ошуканого пана молодого, здержували свої усміхи.

Матір знова зарепетувала.

"В чиїм домі весілля справляєте?" запиталась вона, оглянувшись по гарно урядженім, просторім домі.

"У нашім власнім... Просимо розгоститися," відповів Юліян за Ірину.

Качурі, а з ними й Горбатюк, котрий уже прийшов до себе, зареготались.

"Та не чванись! Ти звідки годен? Ще до недавна баняки в готелі мив!" матір Ірини заперечила.

"А певно, що годен! Юліян заробляє на тиждень два рази стільки, що батько в місяць," Ірина пояснила.

"А то як?" мати спитала недовірчиво.

"Він є головним кореспондентом ув експортовій фірмі, з платнею пять тисяч долярів на рік. Цей дім є наш власний," Ірина думно похвалилась.

Годі було не повірити. Успокоївшися трохи, Качурі зраділи, лише жаль їм було, що дочка та несподіваний зять так їх ошукали. Качур загледів ряд пляшок із дорогими напитками на буфеті, і ноги його, наче залізо маґнетом, туди потягнуло. Пані Качурова, побачивши поважних гостей молодої пари, злагідніла - шукала слів цілу ту справу загладити.

Тут усім несподіванку вчинив сам Горбатюк.

Він висунувся із гурту та підступив до Юліяна з наставленою рукою і сумним усміхом на лиці -

"Прости, Юліяне... Бачу, я дуже помилився... Ірина щасливішою таки з тобою буде," сказав він і стиснув руку його. "Я не сподівався, що ти кращий за мене."

Заграла орхестра. Молодіж пішла в танок. Ірина взяла за рамено свого бувшого судженого й потягла в танок. Юліян це саме зробив із своєю новою матірю. Пані Качурова залюбки всміхнулася, а танцюючи з ним почала хвалити його який то він файний хлопець." "Від давня я доказувала свому старому, що ти, Юліян, таки не простий собі бойс," запевнювала.

А той старий у цій хвилі спирався на буфеті й наливав собі з ґустом канадийської бренді.

Все закінчилося щасливо - закінчилося,-

"П о а м е р и к а н с ь к и.

-М.П.

"РЯТУЙМО НАШУ ЕМІҐРАЦІЮ ВІД МОВНОГО ВИНАРОДОВЛЕННЯ."

П І Д таким наголовком появилася недавно в українській пресі стаття Д-ра Івана Огієнка, редактора "Рідної Мови", з просьбою до вкраїнських видань її передрукувати яко протест проти жахливого винародовлення, бючи тим способом "у всі дзвони на сполох."

Сама стаття є дуже добра з европейської точки погляду й ми жалуємо, що не можемо її помістити, бо для журнала за довга й була вже друкована майже в усіх українських часописах із ріжними замітками й примітками, тому вдоволимося лише кількома загальними заввагами.

В першій мірі Д-р Огієнко критикує всі вкраїнські видання, що містять англійські статті, називаючи їх "чужими плямами на нашій душі, палючим соромом для нації й смертельним ударом Народові в саме серце його!" Він також заявляє, що багато співробітників "Рідної Мови" з Америки й Канади "в один голос стверджують, що молоде покоління вже зовсім не знає рідної мови." Якщо справа нашої іміґрації дійсно так мається, то чому дивуватися, що наші видавництва друкують секції по англійськи?

Ми ніяк не сміємо занедбувати вкраїнської молоді, яка не знає по вкраїнськи читати, мову з трудом розуміє, отже не має іншої ради, як зберігати її такою мовою яку вона краще розуміє. Багато цеї молоді вже ніколи по вкраїнськи не навчиться й тому це треба взяти під розвагу, бо інакше вся пропаде, якщо взагалі для ньої нічо не буде робитися. Українські статті й оповідання англійською мовою мають тоже цю добру сторону що служать чужинцям для інформації. Много в нас приятелів між Канадийцями й Американцями, які раді знати нашу історію, літературу - все, що лише відноситься до життя нашого народу! Маючи знакомства з Анґльо-Саксонцями наша молодь залюбки дає їм такі матеріяли до читання. Часто навіть нарікають на факт, що так мало такої літератури є в нас.

Справа вкраїнського шкільництва на іміґрації дуже занедбана. Українці порозкидувані по великих просторах, діти їхні ростуть у чужім окруженні, вчаться в канадийських і американських школах, і не можно їх успішно рятувати від винародовлення. Притім Канада й Америка очевидно не є українськими кольоніями, а великими "мелтинґ патами", в яких усякі людські раси перетворюються в нову націю, й тому винародовлення являється зовсім природнім процесом серед усіх іміґрантів. Чи в Варшаві, де перебуває тепер проф. Огієнко, Львові й Київі Українці не винародовлювалися і зараз не винародовлюються? А що доперва говорити про заграницю, як на Рідній Землі сітуація не є ліпша?

Асиміляція, винародовлення - це вельми болючі питання для кожнього доброго Українця, тут і в Европі. Ця сітуація заскочила нас тут раптово. Наші провідники повинні були запобігти тому ще двадцять літ назад. Занізно тепер у дзвони бити! Нашому народові потрібно більше науки ніж політики, а цим послідним найбільше нас кормили.

Ми не є за винародовленням, а навпаки поборюємо його

УКРАЇНСЬКИЙ БАЗАР

однак треба розуміти, що цему всему є границі й часом мусимо стрічатися з непоборимими трудностями. Англійську частину містимо подібно всім великим виданням (Свобода, Народна Воля, Жіноча Доля, і т. д.), бо віримо, що в цей спосіб можно зробити багато добра для української справи, впливаючи на молодь, яка добре або й зовсім не знає української мови, й вироблюючи в ньої вкраїнського духа.

Ми не годимось з поглядом, що хто не вміє по українськи, той не може бути Українцем. Кілько є так зв. "Українців," які по українськи дуже добре говорять, а проте вони є в ворожих нам таборах, і "свою рідну Неньку гірше ляха розпинають?" Жиди, приміром, дуже часто по жидівськи зовсім не вміють, але жидами таки остаються. Ірляндці, чи то Айриші, вживають англійської мови, але про те Англійцями не є. Їхня література, вистарчить читати Аливера Голдсмита й других йому подібних, є писана англійською мовою. Американці вживають англійської мови, але спрібуйте їм доказувати, що вони "Англіки." Австріяки говорять по німецьки, але остаються Австрійцями й з Німеччиною лучитися не хочуть. Що доперва сказати про держави, або народи, які зовсім не мають своєї мови, але мають свою національність? Приміром, Бельгійці говорять по француськи (вальонськи) й по флемськи (голяндськи), але про те є завзятими Бельгійцями. Швайцарської мови також нема, але є Швайцарія й Швайцарці, котрі вживають німецької, француської й італійської мови. Зате Хорвати говорять по хорватськи (яка в дійсности є сербською мовою, лише писана латинкою), але в сербській Югославії жити не хотять і хотіли би якнайскорше від ньої відірватися. Дуже часто не мова, а "дух," традиції й виховання рішають про національність. А національного духа можно плекати в ріжні пособи. В американськім війську, підчас Світової Війни, билося багато "чужинців," які по англійськи не вміли, але вони чулися американськими патріотами. Були навіть Німці, що йшли проти Німеччини, бо їх дух не був німецький, але було також велике число американських Німців, які по німецьки не вміли, але були Німцями і ними є, себто так звані "Гайфенейтед Америкенс." Як вибухла Світова Війна, то американські власти якраз взялися були перше до тих "англійських," чи то "американських" Німців, закрили сейчас їх англійське видання, "Фатерлянд," а редактора, Сильвестра Фірика, замкнули, підчас коли багато німецьких видань в німецькій мові виходили через цілу війну й доси виходять.

Українці в Америці й Канаді дуже добре тримаються (вистарчить взяти під розвагу численні націоналістичні видання й організації та партії), й взагалі не так то дуже скоро винародовлюються, як воно декому виглядає, бо вони взагалі дуже повільні до асиміляції в порівнанню з другими народами. Не з'асимілювала їх Росія й Польща, які так близькі Українцям по мові, й тому не так скоро піде це в Америці й Канаді, де Українці у всьому бачать таку велику ріжницю. Ту найскорше асимілюються більше-культурні народи, - Німці й Скандинавці, які є одно-племенниками Англійців і Американців по мові, культурі й релігії, себто мають більше спільних точок, які їх вяжуть до купи. Відтак ідуть полудневі Европейці: Греки, Італійці, Французи й т. д., а позаду всіх - Славяни. Власне че-

УКРАЇНСЬКИЙ БАЗАР

роз те американські власти так повели справу, що по війні Славян до Америки майже не пускали, даючи першенство (преференс) германській расі, себто Німцям, Голяндцям, Данцям, Шведам, Норвежцям, Ісляндцям і іншим.

Українці на імігрpreції стараються всіма силами задержати свою мову й всюди, де лише можливе закладають свої школи. Взага лі свідомість українського громадянства зростає з кожним роком і можно певно надіятися в будучності більших успіхів як досі. На це складається багато різних причин. З початку імігрції треба було вести роботу освідомлювання, а тепер можно вже такок братися за іншу роботу й поглиблювати та поширювати наші культурні здобутки.

Ті імігранти, що досі занедбали навчити своїх дітей, не все тепер можуть направити свій блуд, бо старших дітей не так легко вчити, отже лишається одна річ для видавництв, а це - видавати англійські частини, якщо не хочемо стратити впливу на дорослу молодь. Це - здається - роблять вже всі наші видання з виїмком тих, що над цею справою ще не подумали, або їх становище таке, що нарочно змушує їх цю справу оминати або зовсім ігнорувати.

Впрочім із такого сучасного положення може навіть вийти якесь добро, бо немає зла, що б у нім не було також і чогось доброго. Розсіяні по цілому світі Українці вчаться різних чужих мов й других корисних речей і з часом можемо мати багато "космополітичної" інтелігенції, яка може стати Україні в пригоді житку. Нам треба всюди інформаційних бюр і здібних людей, які могли б заінтересовувати інші народи нашими культурними здобутками і т. д. А на це іншого кращого способу нема, як таки витворювати цих людей за кордоном, де вони й так мусять жити без огляду на це, чи їм це подобається чи ні. Дальше, Українцям треба ліпших політиків і дипльоматів, які знали би добре заграницю, розуміли би людей, серед яких малиби працювати й знали добре мову даного краю. Так, приміром, по війні приїхали були до Америки українські дипльомати і посли й деякі з них не знали ані слова по англійськи. Такий чоловік є дуже безрадний і без товмача не годен навіть ані кроку зробити.

Отже, місто пускати тривожні алярми, Українці на еміграції або в розсіянні, в тім нещасним, модерним "діяспора," лучзроблять як візьмуться до роботи й зроблять це, що радив Тарас Шевченко:

" - І чужого научайтесь, свого не цурайтесь."

Це не є легка річ, але ми на імігрції до сего прямуємо. Якщо наші успіхи малі, то це не вина саних лише імігрантів. Другі нації своїх змігрантів за кордонами всякими способами підтримують, однак Українці не є такі щасливі. Не маючи своєї держави, українська емігрція є так нз мов би яка галузка відрізана від дерева, яка вяне, бо не має звідки черпати життевих соків. Багато емігрантів пропадає, бо нема звідки черпати духа, інспірації, набиратися ентузіязму й підйому.

Ми виїхали з рідного краю сиротами й сиротами скитаємося по світі, а Ненька наша мучиться скована в неволі. - Д.Т.Л.

ІНЕРТНА МАСА

ЩАСТЯ, що є в нас у Канаді й Америці трохи Українців, кстрих можно назвати солідною клясою людей, і на яких нація, всяка інституція, преса й кожня добра справа може здатися і надіятися поперти!

Солідна кляса людей! Може найдеться хто, що не знає, що ми розуміємо під цею фразою, то ми дамо йому, чи їй, коротку дефініцію. Отже під солідною клясою людей ми розуміємо всіх тих Українців, що є свідомі своїх обовязків відносно своєї нації, всіх установ і інституцій, дбають про волю і добро свого народа, спомагають грішми мистецтво, пресу й літературу, що б опінія світа про нас, як культурного народа, поширялась. Не є люде амбітні на власну особу, ще більше на свій нарід. Це є культурні люде, на котрих стоїть ціла будова нашого суспільного життя - цегла й цемент із чого будується добру державу! Це є позитивна, жива й здорова, кляса людей, і слава народові, коли таких діячів багато.

До цеї солідної кляси неконче належать самі інтелігенти, або тії, що претендують на "інтелігенцію."

Та не про солідну клясу Українців наше нарікання... Ми бажаємо звернути нашу увагу на ту, не клясу, але масу людей у нашім народі, через яких Україна й кожня добра справа терпить.

Солідними Українцями можуть лише називатися щирі й діяльні Українці, які з посвятою трудяться для добра України.

Інертна маса людей!

Може знов спитає дехто, що це значить? - Добре, пояснимо. Слово інерція є взяте з фізики й означає б е з ч и н н і с т ь нерухливість, задубілість, - все, що лише каменем, або гнилою колодою - як писав Шевченко - по світі валяється! Цей термін уживають описувати не лише матерію у фізиці, але й людей, котрі в житті ходять наче приголомшені й спять собі наче ті ведмеді в печері, наситившись медом через літо. Шкода слів і паперу багато пояснювати, бо все, що воно значить, міститься у двох словах: ЇСТИ й СПАТИ.

Нічо тій інертній масі не заімпонує - все байдуже, лише горк-чай, пляшка й хінка або яка дівка! Всякі патріотичні й гуманітарні апелі, відклики до їхньої совісти й амбіції, до почуття громадського обовязку, так глухо відбиваються наче б хто кричав до мертвої стіни муру, а голос губиться як "вопіючого во пустині." Не збудиш медведя в зимі затовщеного салом у яскині, ні гада, що спить звинутий у клубок з малим поросятем у нутрі!

Велика ця інертна маса у нашім народі, й обовязком наших провідників, - ідейних, чесних і добрих провідників! - є освідомити тих - сном грядущих - братів... вдунути в них духа національної свідомости, зрушити дс життя і акції в користь України...

Україна не вдержалась самостійною державою лише тому, що мала до діла з тою інертною масою. І на все ми останемося тим "індуським кольосом," яким управляють карлики, наколи в нас

буде все яких пять відсотків свідомих, активних і позитивних людей. Україні потреба 51 відсотків горожан із тої солідної кляси, на яких може числити, не лише в культурно-національній роботі, але й тоді, коли прийде час стати фізично в її визволенні та оборони.

Робім цеглу з мілкого піску! Витворюймо й побільшуймо солідну клясу Українців! До такої роботи нам треба добрих майстрів- провідників! Нам треба й Гандів і Мусолінів і Гітлерів. Від проводу треба почати! Куди пастух вдень - туди вівці йдуть.

В нас зродилося много фальшивих понять на деякі питання і справи, а вже поняття, що до цеї інертної маси людей належать лише прості й несвідомі Українці, є таки непростиме. З таким поглядом ми абсолютно не годимося, бо знаємо з сирого досвіду, що особливо тут в Америці й Канаді до інертної маси належить дуже багато нашої т. з. "інтелігенції": лікарів, дентистів, адвокатів, учителів, священників, попів і прічерів, і десятки всякої псевдо-інтелігенції, котрі поза"свій бізнес," шахи, карти, килішки, свої хінки й дівки, нічого позитивного для свого народа не роблять. Пригляньтеся їм! В активну працю вони не вірять, а стоять на становиску й думають, що вони - інтелігенція, еліта! Думають, що вони є "прикрасою" для народа й ео ipso - тим самим - мають для нього значіння. Одного від читу на рік для "простого хама" в жадним товаристві не дають, одної статті до часопису не напишуть, що б повчити людий як краще жити, - ні! вони сидять собі по офісах і вчиждають того хама," що б їм доляри приносив. Наколи з них хехто дасть яку лепту на коляду, то дасть як відчепного; клянуть опісля, що тільки товариств намнохилося... стільки колядників і всяких колекторів їм докучає. Деякі з них виїздкають із міста на свята, в темноті сидять або до пивниць ховаються від колядників, розказували нам люде.

Горе для народу мати таку "інтелігенцію!"

Мають усі народи таких "сайкофантів," але вони губляться в масі позитивної і активної інтелігенції, яка вірно виконує всі громадські, культурні й гуманітарні обовязки свого народа. Не далеко йти, приглянутеся канадійській чи американській пісцевій інтелігенції! Кожен з ни належить до якоїсь організації, клюбу і.т. д., і кожня хвилька їх життя корисно для когось уплине. Наколи професіоналіст не має часу на активність поза офісом, тоді він відділяє велику частину свого зарібку на всякі цілі. Як би воно не було, то не найдете одного чухого інтелігента, котрий не мав би бібліотеки красного письменства дома та не передплачував би хоч одної газети, одного журналу. А в нас стільки - на сором - таких найдете!

Багато на цю тему можно писати - і це будем робити.! - покищо заключення остається те саме: до інертної маси в нашім народі належать прості люде і великий відсоток нашої інтелігенції.

Розуміється не всі прості люде, а споре їх число.

Усуваймо ті гнилі колоди зі шляху до розвою і поступу нашого народа, бо через них падуть і ломлять собі карки всі наші справи... Наші інституції нидіють, преса заледві животіє, література й штука не розвиваються, бо мистці й поети з голоду вмірають - всей поступ нашої нації здержується.

Нам треба будувати солідну масу!

Відкидуймо "гнилі колоди" в нашім народі в рів, де їм місце. Приміним остракизм до кожнього нашого інтелігента, котрий не бажає виконувати обовязків налоxених на нього його народом. Будім наших незрячих братів! Виполім нашу ниву зі всякої паразитної хоти! Відділім куколь від зерна!

Ах тоді буде в нас солідна маса людей!

М. Петрівський.

ТИСЯЧІ НА "ШОПКИ" - ЦЕНТА НА КУЛЬТУРНІ СПРАВИ НЕМА!

СКІЛЬКИ тисяч долярів викине наше громадянство кожнього року на всякі перелетні "шопки" сумнівної вартости підприємства та безкорисні справи! Всі ті "добрі цілі" пожирають рік річно щонайменше сто тисяч гяжко запрацьованого, людського гроша. Не конче вичислювати те все поіменно, бо краще самі люде знають про що йде мова, - вони кидали в капелюхи, на тарелі й столи, не раз і не два послідні свої центи, коли голова товариства, або навіть самі аранжери й ініціятори до того загріли вивисокопарними словами. Багатші одиниці з громадянства зичили і по кілька тисяч долярів на якубудь "шопку," за що їм обіцяли показати чужинцям, що"Українці - культурний нарід." Над'уживають доброго серця кращих наших людей усякі "аранжери" й дівчі, натягають патріотичні струни ідейних Українців, зловживають доброї вірм загалу, потім звинуть свої шатра циркусові й заберуться в інші сторони, щоби "нові шопки" встроювати, а розчаровані люде байдужніють, або відходять до комуністів.

Не маємо на думці критикувати збірки на рідні добрі справи, бо к.обовязок кожнього свідомого Українця є давати часть свого зарібку на добрі цілі. Фактом є, що ми в порівнанню з іншими народностями й так дуже мало даєм! Все, що бажаємо, то звернути увагу на це, що ми залюбки будемо сипати свої гроші на справи короткої і сумнівної вартости, коли їх можно було б на щось кращого вжити.

Наприкір, скільки більше користи для добра й слави нашого народа було б тоді, коли б хоч частина тих грошей пішла на такі цілі, як прим.: Видання доброго букваря й інших шкільних підручників для вжитку наших канадійських і американських дітей... Видання кількох українських класиків по англійськи для дорослої молоді й чужинців!.. Поміч кількох нашим славним композиторам, як Гайворонський, Кошець, Углицький і їм подібним, випустити їхні твори в світ, які більше чужинцям показали б, що ми культурні ніж усі "шопки й цирцуси" на купу зложені!... Поміч своїм молодим писателям, музикантам, співакам і артистам вибитися до слави. Памятайте скільки один Падеревський для Польщі пропаганди зробив!...

Музична композиція, малюнок, книжка, літературний журнал, от це є річи, що мають сталу й добру вартість. Це є твори, які в дійсности надають нам значіння культурного народа. Це є цілі, які годиться усе піддержувати та класти на перший плян коли кидається центи на культурні справи.

Пора скінчити з тим каригідним зловживанням людських грошей!

Наколи жертвуєте гроші, або вкладаєте в підприємство й бізнеси, зробіть це на цілі, які ДІЙСНО ПРИНЕСУТЬ КОРИСТЬ ДЛЯ НАРОДА И ЧЕСТЬ ДЛЯ ВАС.

Пора вже-раз покінчити зі всякими "шопками" й "цирками"!

ЛІТЕРАТ і ХАМ

(З Теки Літерата)

ЗГОЛОДНІВ ЛІТЕРАТ, працюючи цілий день над новим своїм твором, ухопив свій давнійше друкований твір і вибіг на місто, що б його продати комусь, заспокоїти свій голод за ті гроші тай дальше працювати.

До когож годиться в першій мірі йти в такій справі, що б мало ходити, мало говорити, скоро книжку продати? Абсолютно до свого рідного, вкраїнського інтеліґента-професіоналіста! Вони культурні люде й такими справами як книжка з природи річи скорше цікавляться; їх обовязком літературу піддержувати; як культурні люде не дадуть літератові себе понизити подрібними поясненнями справи, - куплять книжку ради власної амбіції, - вони оцінять сітуацію автора, бо самі колись бідили, коли кували свою будучність! бігали й вони нераз так по хатам робітників за помоччю - лише не з книжкою, своїм твором, та не за квод ром чи пів доляром!

Вибрав собі літерат такі адреси інтеліґентів, котрі він добре знав - його твору не мали, мимо того, що вже через пять літ по книгарням продається... Годі бо вимагати від канадийського або американського нашого лікаря, дентиста чи адвоката, що б зайшов спеціяльно за книжкою, або часописю, до книгарні! Знаючи натуру наших інтеліґентів, літерат був би їм вже давнійше вислав цей твір у компліменті, як вислав багатьом іншим "таліґентам," котрі - кромі кількох - навіть не подякували, але стемплів і мотузків до завязування бракло. Потім, розчарований тими таліґентами, вже не висилав книжок компліментом. Добре зробив, бо лишилось йому кілька книжок і кілька тих інтеліґентів, до яких має нагоду тепер особисто з книжкою зайти, порятуватись...

O tempora! O mores! O hades!

Лише послухайте, людоньки добрі, який був вислід молодого літерата з вандрівки зі своїм твором по бюрах нашої аристократії-інтеліґенції:

Перший з них сидів у своїй ждальни й читав комічні картинки, - "фоні пейперс" - коли нерозтятий український часопис лежав розтелений по підлозі, свіжо вмитій, по якім його клієнти чобітьми доптали... Авторові руки не подав, а коли той звернувся до справи, то інтеліґент заявив без церемонії, що він нічого не купує... книжок часу читати не має... помочи рішив нікому не давати, бо за багато всяких жебраків до него лазить... "Ви літерат?... Ви краще беріться до якогось практичного діла, - наші люде книжок не читають - ви з голоду здохнете!"

Хам! подумав собі літерат і пішов дальше щастя шукати.

Пішов до слідуючого на лісті інтеліґента.

Коли отворив двері - зіскочила з ніг того інтеліґента якась мальована "сірена"...Всім неприємно зробилося... Нічо - дівчина забралася, а літерат витяг книжку й подав у руки аристократа - одного зі сметанки - свого народу. Наш нарід такий бідний на дійсну аристократію, що й звичайний собі цирулік-повитух муситься за "аристократа" - сметанку - вважати!

Перекидуючи листками книжку, цирулік думкою кляв, пощо його дідько до мене заніс! Не

дам йому цента, бо з Телмою до кабарету мушу вечером іти! В кишені лише одна двадцятка лишилась - завтра сам на снідання не буду мати!... Прийдіть другим разом... Грошей зараз у мене нема... Люди наші не піддержують мене... Пощо ви до літератури взялися? Возьміться за якесь практичне діло, бо так із голоду здохнете, а шкода такого талановитого чоловіка!... Добраніч!

Третій інтеліґент був дуже занятий, що б з літератом багато говорити. Не мав тоже часу книжки читати."Як хочете, лишіть книжку, я візьму до дому читати для жінки, а як вона перечитає і скаже мені, чи ваша книжка вартує що, чи ні, то прийдете тоді й я вам заплачу, скільки вона коштує."

Вже не мав літерат більше сил до кого іншого йти, - сперся на лямпу на вулиці й сам не знав, що з собою тепер почати.

Надійшов один робітник, приятель літерата, що був на реліфі - міськім удержанні - і попросив до себе на чай.

.....

Це, що ви повище читали, покищо не є оповідданням - це є уривки з серії нарисів на ту тему, які наш журнал пічне поміщувати, почавши зі слідуючим числом, за місяць Цвітень, під наголовком:

"Л І Т Е Р А Т І Х А М"

Ці нариси викличуть сензацію в Канаді й Америці!

Вони представлять вам наге убожество культурности й духового життя нашого народа, особливо нашої інтеліґенції в Канаді й Америці!

Замовляйте собі журнал завчасу!

В тих нарисах, наче в зеркалі, зобачите життя нашої іміґрації і чому ми такі бідні маючи таких провідників, звичайних собі хамів. -РЕДАКТОР.

В А Ж Н А У В А Г А!

Оказові Числа й Кореспонденція.

Усім шановним прихильникам журналу "УКРАЇНСЬКИЙ БАЗАР" отцим звертає увагу, ЩО ОКАЗОВИХ ЧИСЕЛ НІКОМУ АБСОЛЮТНО ДАРОМ НЕ ВИСИЛАЄМО.

Американські й канадийські видавництва, хоч управляють міліонами, не висилають даром нікому журналу, а ми тим менше є в стані це зробити.

Щоби вислати кому журнал даром, нас самих це коштує 17 центів.

Наколи ви цінете українське писане слово, цікаві перечитати журнал, бажаєте розвитку видавництвові, то з певністю не схочете нас кривдити.

Проситься тоже всіх тих, що пишуть за всякими інформаціями залучувати 3-центового значка-стемпля на відповідь.

РЕДАКЦІЯ.

"ТАЄМНИЦЯ СРІБНОГО ОСТРОВА"

Новий твір з під пера п.м. Бондаря, оповіщений у І.Числі журналу, що буде друкуватися випустками, є на разі відкликаний через технічні причини.

-Редактор.

П Е Р Е В О Д И

Наколи маєте який лист, документ, статут, або одним словом - усе під сонцем- до переводу на англійську або яку іншу мову, то вдайтеся до Редакції "Українського Базару".

Примірна Кольонія-Кенора

НЕМА ще в нас, покищо, звітів із деяких місцевостей скільки розійшлося журналу "Український Базар," скільки передплати зібрано, однак із того, що є, ми вже можемо оцінити оскільки дане місто чи околиця пописалися - прийшли нам із поміччю.

Факт, що зазначуємо це місто, КЕНОРА, величкими буквами, не значить, що воно є великим містом, але зі всіх міст воно найлучше пописалося, бо зумувавши результати, ми побачили, що зі всіх великих і малих міст, зі всіх менших і більших кольоній українського населення в Канаді й Америці, найкраще пописалась, найбільше помогла "УКРАЇНСЬКОМУ БАЗАРОВІ" таки КЕНОРА, в Онтеріі, Канада.

КЕНОРА є дуже мале містечко, розкинене на кількох горах з околиці, в якій є сотки гарних озер, куди з'їздяються пани в літі на свіжий воздух, і де є щось зо дві фабрики при яких вдержується кількадесять українських родин, хотяй не все ті фабрики в руху. Бідне те містечко Кенора, мале, але годиться його великими буквами записати, бо люди, що живуть в нім, є славні, щирі, гостинні, ідейні, патріотичні, такі - хоч шукай - кращих не найдеш. Нераз і не два вони вже доказали з якого матеріялу вони зроблені, підтержали не одну українську справу так щиро й швидко, як тепер підтержали наш журнал.

От як Кенора пописалася: Є річних передплат прислала 25 чисел журналу розпродано. На пресовий фонд прислали пп. Ратуський і Гончарик $3.00

Наколи б так було пописалися сто інших місцевостей в Канаді, журнал мав би існування запевнене на цілий рік і не мусів би відбиватися на мімеографі!

Честь і слава Кенорським громадянам, особливо тим, що групуються при Т-ві "Просвіта!" Не всюди так розуміють вагу освіти, хоч багато в нас товариств, що "просвітними" називаються.

Ми почуваємося дуже вдячними всім ідейним одиницям, що передплатили журнал на рік; тим, що покупили по примірнику; п. Петрози Ратуському й п. Семенови Гончариковi за жертву на пресовий фонд; а з'окрема дякуємо щиренько п. О. Цукорникови, учителові при т-ві "Просвіта," що не пожалував труду журналом заняти.

Хай, отже, послужить Кенора за примір іншим містам і околицям як годиться піддержувати нашу літературу й пресу.

ЩО ДАЙ БОЖЕ!

"СОБАЧИЙ СВІТ"

В англійській мові виходять тисячі журналів на всякі теми для всяких кляс людей. Є також журнали спеціально посвячених для всякого рода звірят і дробу. Нас головно зацікавив великий, гарно ілюстрований журнал, що називається "С О Б А Ч И Й С В І Т"

Він виходить в Англії і є посвячений житгі й культурному розвиткови всього собачого роду. Хто бажає переконатися, може купити собі примірник у якім небудь місті, в новинниарських склепі. Крім "Собачого Світа," ви повинні таких побачити "КОТЯЧЕ ЖИТТЯ."

В інших народів пси і коти мають свої журнали, як вони їх редагують, пишуть дописи і читають, то нас не питайте, але дбають про себе.

ВТОПИТЬСЯ ЧИ НЕ ВТОПИТЬСЯ?

ІДЕ двох кумів берегом ріки, ах тут нагло чути крик із води. Хось рятунку благає!

-Ади, куме, якийсь неборак топиться тай рятунку кричить, - говорить Гаврило, коли здержались і поглянули в ту сторону.

-Бігме, що топиться! - відповів кум Панько.

-Ще й як топиться!... Кричить наче варіят який, - Гаврило підчеркнув.

-І-те на самій середині ріки! - Панько докинув.

-Ну, куме, здалося б скочити у воду та й врятувати сараку? Гаврило питається.

-Та, я - я... Здалося б! - лепетував Панько.

-Ну, а хто з нас скочить у воду? питає Гаврило.

-Та, ви, куме, скачіть! Я знайте тее... тое...- звинявся Панько.

-А чому б вам, куме, скорше не скочити? Я тоже... тее ... тое... гм...- виправдувався Гаврило.

І так обидва куми почали сперечатися, а тим часом чоловік у ріці втопився.

Похитали куми головами.

"Добрий якийсь чолозік був! Кирило пожалував.

"Лише шкода, що втопився," Гаврило сумно потакнув і пішли собі дальше.

Це є загально знана наша анекдота, і влучно цією характер певної верстви нашого народу. Будь собі яка справа, чи критична обставина, що вимагає рішучої акції, а наші куми збувають її язико-мельством, хитанням голов й здвиганням рамен, - байдуже, що хтось топиться. Хай кум, або хто інший, перший до води скаче!

Через таких кумів наш нарід багато нічого доброго зробити не годен - Україна держави власної не має.

Наш журнал теж з подібними кумами до діла має!

Що поки журнал появився на світ Божий, а вже куми почали своє язико-мельство, - горячу дебату на тему: "Вийде журнал, чи не вийде?" Цілими тижнями йшла ця дебатана всі тони голосу. Поспинавшися на кріслах, столах і стінах, кракали й цокотіли наче ворони на сухих осиках, віщуючи злорадно комусь загибель. Лише один кум на десять мав непевну віру, що журнал таки вийде.

Журнал вийшов із друку, - куми поспускали носи. Коли прийшли до себе, знов почали вже іншої пісні кракати:

"Журнал вийшов, то правда, але я вам кажу, куме, що це нічо не значить. Кажу вам, куме, що це перше й послідне число. Він не вдержиться, впаде , як і всі другі журнали позпадали... Шкода й балачки!... Шкода посилати передплату, - журнал таки впаде... Всі падали - впаде й цей."

Десятий кум - той, що мав трошки віри, - боронить:

"Ех, куми мої!... Журнал напевно впаде, наколи я один вишлю передплату; а нас девять лише дулю... Наколи ви такі мудрі, чому нам усім по передплаті не післати? Це буде тридцять доларів із одної лише місцевости. Таких місцевостей в Канаді й Америці є більше як тисяча. Це значило б 30.000 доларів самої передплати, а така сума грошей запевнила би існування журналові на кілька літ. Тоді не було б потреби боятися, що журнал впаде, а з ним і ваша передплата пропаде. А ну, кумове, до кишені шурнім! Я вже зробив початок!"

"Та то було б файно," хором загули всі куми.

Те зачароване слово: БУЛО Б!...

ВРИБКИ З ЛИСТІВ

Бездурство!...

"Залучаю два доляри з розпродажі журналу...Міг більше продати, але є ще в нас багато несвідомих людей, що хочуть усе "забездурно" перечитувати. Наш нарід так страшно хорує на те БЕЗДУРСТВО! Шкодить і це, що він є розбитий на партії...Ходжу з журналом Вашим і продаю, а тут люди зараз і шепочуть:

"Ади, гетьманську літературу поширює!"

Не бачили ще журнала, а тут уже й осуджують - лише тому, що мені судилось Гетьманцем бути.

Не падайте на дусі - ідіть сміло вперед. Найдуться люди, що вас розуміють і підопруть."

-Іван Рихло,
Рідзавна, Саск.

Молода Ґенерація

"Читаючи перше число журналу дуже воно мені сподобалось... Вірю, що принесе велику користь заморським Українцям, а вже найбільше, молодій ґенерації."

-Емілія Пуркан,
Кенора, Онт.

Від Учителя

"Відчував брак такого журнала в Канаді дуже болюче. Яко учитель, мав нагоду переконатись, що є у нас много талановитих молодих писателів, котрим треба дати нагоду розвинути свої здібності. Нам треба конечно більше висувати так описувати наші кращі прикмети. В нас є за багато літератури, що підчеркує всі наші гірші сторони. Ви дуже добре знаєте якого рода оповідання містять анґлійські журнали: здорові, шляхотні, повчаючі, геройські! Такого матеріялу й нам треба...Ґратулюю сердечно за відвагу, що взялися за таке кольосальне діло, й бажаю успіхів. Ви зробили перший крок у напрямі до будови й збогачення нашої заморської літератури, яка покищо в зародку.

Буду всіма силами поширювати. Дай Вам Боже сили й витревалости!"

-М. Гикавий,
Етелберт, Ман.

Ідейний Прихильник

"Пять чисел журналу одержав і зараз розпродав. Посилаю Вам $1.25, а зарібку не беру від такого молодого видавництва."

-М. Мудрий
Карвел, Алта.

Знов голос учителя!

"Перечитав перше число Укр. Базару від дошки до дошки й мушу признатися, що виніс правдиву насолоду літературну.

"Свічка у вікні" викликала в мені зворушуючий настрій. Це дуже гарне оповідання. А "По американськи" - це оповідання-студія наших американських характерів. Ви тоже зробили цінну прислугу для нашої молоді помішуючи "Сонґ - да Ґлорі оф Юкрейн". Замітний лист панни Боссинґер, її розумні слова поради - це дійсні перлини для нашої молоді".

-Йосиф Баврик
Дана, Саск.

Журналіст Ґратулює!

"Ґратулюю за новий журнал, за його вигляд, зміст, назву - за все!...а за Вашу відвагу, найбільше!"

-Богдан Катамай
Шікаґо, Ілл.

Замітка: Ці часті підчеркування моєї відваги в листах моїх прихильників страшать мене!

...П.

УКРАЇНСЬКИЙ БАЗАР

/ Голос Людей - продовження /

Відгук із Форт Віліяму!

"Вітаю Вас із новим журналом і бажаю успіху в початім ділі...Сподіюсь, що журнал найде попертя нашого громадянства. Читаючи його можно багато навчитися, особливо є в нім велика наука для тутешніх уроженців. Для старших у журналі є тоже багато цікавого до читання. Перечитав його сам від дошки до дошки й дуже мені сподобався. В мене позичають другі, читають і тоже дуже хвалять. Можете прислати 25 примірників, а я подбаю розпродати їх у товаристві.

Бажаю Вам черствого здоровля, витревалости й найкращого успіху."

-Михайло Чеховий
Форт Віліям, Онт

Славне місто Форт Віліям! Так, черствого здоровля для редактора й грошей журналові конче потрібно.

---

5 чисел у 5 мінутах!

"Пять чисел журналу одержав, дякую, і тішусь заразом, що маєте до мене таке велике довіря. Наколи я дістав оказове число від Вас, зараз же й обзнакомив його з людьми в цій околиці, а коли одержав 5 чисел на розпродаж, то в 5-тьох мінутах я вже не мав ані одного. Прошу ще вислати 10 чисел, а другого числа то 15 відразу."

-Михайло Братків
Ендрю, Алта.

Лист по анґлійськи!

"Залучаю Вам своє коротке оповідання для поміщення в журналі. Я думаю, що це є найцікавіший журнал, який я коли читала."

-Аґата Гарак
Редісон, Саск.

ЗАМІТКА ДО НАШИХ ЛИСТІВ

Подібних листів як ці, що повище помістили, редакція нашого журналу одержує зі всіх сторін континенту по пять-шість на день. Місця бракує містити більшу часть із них; тоже наша скромність не дозваляє цитувати найгарніші частини, які находимо в тих листах. Листи чудові, хоч до болючої рани прикладай! Найшов журнал одобрення в добрих людей. Це значить, що Видавець журналу не помилився, не завівся в своїх припущеннях і надіях. Журнал таки має рацію на істновання і вигляди на світлу будучність. Це заявив тепер Голос Людей, а голос людей - голос Бога!

Ті всі листи не приходять порожніми до редакції, так само, як і їх зміст, не є порожніми, пусто-звучними фразами. В кожнім майже листі находиться поштовий переказ, на меншу то більшу суму грошей, що так сильно підчеркує щирість сентименту всіх наших читачів і прихильників. Це все додає нам бодрости й віри до дальшої праці, а цеї праці на наші ограничені сили є стільки, що з ніг котимся.

Цікаву студію можно винести з тих усіх листів: 99-ть відсотків тих листів походять від українських фармерів у західній Канаді, робітників і молоді; а лише один відсоток від інтеліґенції/ і то такі, що вважаються приятелями Видавця і Редактора, котрі однаково все відгукнулися б!/. Від загалу нашої канадійської й американської інтеліґенції відгомону на таке важне діло, як літературний журнал, зовсім нема. Треба їм дати ще більше часу - нагоду надуматись.

Дякуєм!...

-Редактор.

З А М І Т К И Р Е Д А К Т О Р А

ВІРИМО, що читачам "УКРАЇНСЬКОГО БАЗАРУ" цікавим буде знати про це, як нам приходиться продавати й розповсюднювати свій журнал між широкий загал людей та який наш досвід і результати. Радо ділимося своїми враженнями:

Гамільтон, Онт.

Винесли дуже гарне враження...Підтримку дали всі громадяни, без різниці на свої релігійні чи партійні погляди. І так Всечесний парох української греко-католицької церкви, не то що лише ласкаво дозволив розповсюднювати журнал на представленні в церковній салі, але й виголосив розумну промову до своїх людей у користь видавництва, а відтак узяв на руку горстку журналів і пішов разом із редактором поміж зацікавлених людей...Много чисел розійшлося. Вдячні ми дуже о.Олексіву!...

В Народнім Домі, біля якого льокуються відділи "Взаїмна Поміч", читальня "Просвіта", Союз Українських Самостійників, і другі, тоже все гарно пішло на представленні того самого дня. Пан Завідівський, голова, найшов чотири гарних аматорок, в народніх костюмах, дав їм по десять журналів на руки,і ті гарні дівчата пішли між публіку й розпродали велике число журналу, після того, як п. Олійник промостив йому дорогу розумною промовою...Дуже вдячні.

Честь і слава Гамільтонцям!.

.....

Форт Вилиям, Онт.

Багато чисел журналу ми вислали до Форт Вилиму на розпродах своїм приятелям, а мимо того п.К.Чеховий велів редакторові вислати ще окремих 25 чисел, які,він вірить, можно буде розпродати в товаристві "Просвіта", в котрому то наш прихильник є старим і заслуженим членом, а поза ним, відомим загально Українцем.

Честь і слава!

.....

Ті Англьо-Саксонці!

Багато журналів розійшлося між місцевих Англьо-Саксонців. Кромі редакторів місцевих денників, ніхто не хотів даром приняти компліментарної копії журналу - всі примушували брати по кводрови на "гуд лак".

.....

І в нас такі добродії, що примушували чоловіка брати від них кводри "на щастя" за компліментарні числа, але вельми мало.Не жаліємо...журналів багато-багато даром роздали...але воно болить нас тоді, коли прийме від тебе журнал такий чоловік, що заробляє щонайменше пять сот долярів у місяць, і навіть тобі не покаже, не то що подякує. Такий досвід ми мали з одним нашим доктором із Шікаго на виставі опери "Мазепа" в Дітройт!

.....

Багато є в нас людей із короткою памяттю, особливо таких, що за оказовими числами пишуть.

.....

Багато є і таких, що вміють Вам добра бажати - лише бажати!...

.....

КОРИСТАЙТЕ З ВЕЛИКОЇ НАГОДИ!!

РІЧНА ПЕРЕДПЛАТА ДАРОМ!

ГРОШЕВІ ПРЕМІЇ!

БЕРЕЗЕНЬ і КВІТЕНЬ - місяці спеціяльної КАМПАНІЇ за ПЕРЕДПЛАТНИКАМИ

Щоби поширити круг своїх читачів... дати нагоду біднішим людям стати нашими сталими передплатниками й навіть заробити собі кілька долярів у свобідний час... побільшити журнал... УКРАЇНСЬКИЙ БАЗАР отцим і проголошує СПЕШІЯЛЬНУ КАМПАНІЮ на два бічучі місяці за сталими річними передплатними.

Запрошується до співпраці й акції ВСІХ наших приятелів, всіх читачів і прихильників... молодих і старих... женщин і мущин.

Д О Б Р І Н А Г О Д И Д О В И К О Р И С Т А Н Н Я

1. - - Річна передплата за $2.00 - -

Дістануть перших 100 людей, наколи негайно пришлють належитість.

2. - - Річна передплата за $1.50 - -

Перших 100 людей дістануть передплату на журнал на повних ДВА РОКИ, наколи пришлють негайно повну річну передплату - $3.00.

3. - - Річна передплата зовсім даром - -

Хто придбає нам ТРИ РІЧНІ передплати по цінї нашої кампанії ($2.00), той чи та стане нашим передплатником на цілий рік,зовсім даром.

4. - - ОДИН ДОЛЯР і передплата ДАРОМ - -

Хто придбає ПЯТЬ РІЧНИХ передплат - дістане один доляр і річну передплату для себе,зовсім даром. Памятайте, річня передплата підчас кампанії стоїть лише $2.00!

5. - - $3.50 надгороди й річна передплата - -

10 річних передплат по $2.00 приносе Вам річну передплату для себе, а кромі того, й три доляри з половиною готівки в надгороді.

Наш журнал є ВСЕВКРАЇНСЬКИМ ВИДАВНИЦТВОМ - КУЛЬТУРНОЮ ІНСТИТУЦІЮ - і годиться кожньому доброму Українцеви й Українці для нього попрацювати... поширити його між найширші круги громадянства. Літературний журнал надає нам марки культурного народа в Канаді й Америці!

УВАГА! Премії в грошах даємо відповідно до суми грошей, які нам пришлете, разом з іменами передплатників. Більше зберете-більша надгорода.Всі письма й гроші посилати до:

UKRAINIAN BAZAAR
331 Bay St., Toronto, Ontario, Canada

$100.00 НАДГОРОДИ!

ДІСТАНЕ та особа, яка доведе, що М. Петрівський, видавець і редактор журналу "УКРАЇНСЬКИЙ БАЗАР", належав коли в своїм житті, або тепер належить, має звязки які або порозуміння, з якою буть українською політичною групою чи партією в Канаді або в Америці!

Заявляю публично, що хто може це мені доказати - одержить СТО ДОЛЯРІВ надгороди, а в додатку дістане ще ціле моє видавництво,

Чому робжу таку заяву?

Роблю тому, бо по цілій Канаді ходять невластиві чутки, фальшиві припущення і підшепти деяких одиниць, що нібито видавець і редактор журналу У.Б. має звязки й піддержку певних українських політичних партій у Канаді. Не кажуть ці люди котрому чортови запродав чоловік свою душу за кусок сала, але запродав...Одні кажуть, що це УНО; другі - СУС; інші вірять, що нікому іншому лише гетьманцям-січовикам. Всюди находять прихильники журнала такі злорадні поголоски поміх загалом, що витворюють упередження до видавця і журнала, а через що, розуміється, терпить ціле видавництво.

І ради добра самого журнала примушений отцим, перший раз у житті, зробити категоричну заяву, що досі я до жадної партії ще не належав і - я певний - належати не буду.

Не маю нічого проти вище наведених партій і організацій і не боявбися чоловік належати до одної з них, коли б моя натура й покликання на це позволяли. Яко літерат і журналіст діло моє велить служити цілому народові, без ріжниці на його політичні й релігійні погляди та вірування. Для мене партія - цілий український нарід! Мій один і єдиний Провідник - ТАРАС ШЕВЧЕНКО! Партійна програма - КОБЗАР!

Думаю, що це вистарчить кожному зрозуміти мій світогляд і стремління у праці, яку собі вибрав. Не втягайте мене, добрі люде, в ці наші політичні "файти" - в партизанщину, справдішний хаос і анархію! Дайте нагоду служити народові, Україні, своїм пером! Не вбивайте духа в мені в час, коли глядку заохоти й піддержки на початках своєї праці! Дайте мені хоч ту "собачу нагоду" - a dog's chance ! - яка належить ся людині з природи річи. Ця 'собача нагода' є життєвою засадою англьо-саксонської раси, й тому ця раса є володарем світа.

Бажавбим дуже, що б не лише одна політична група, але всі наші партії і організації співпрацювали зі мною і давали журналові моральну й матеріяльну піддержку...На жаль такого нема. Жадна організація, покищо, не поспішилась із активною поміч'ю. Деякі органи наших партій помістили журналові оголошення кілька разів даром - то все! А деякі партійні органи, то навіть за гроші оголошення про появу нового журналу не хотіли помістити. Коли дає журналові хто піддержку, то дають її самі добрі люде - щирі Українці: читачі й прихильники, які,на іронію партійних шовіністів, належуть до всіх наших політичних і релігійних груп.

Михайло Петрівський.

UKRAINIAN BAZAAR

ENGLISH SECTION

John Rae Perigoe, M.A., Editor

Vol. I, No. 2 MARCH 1934

MY TESTAMENT

WHEN I die, remember, lay me
Lowly in the silent tomb,
Where the prairie stretches free,
Sweet Ukraine, my cherished home.

There, 'mid meadows' grassy sward,
Dnieper's waters pouring
May be seen and may be heard,
Mighty in their roaring.

When from Ukraine waters bear
Rolling to the sea so far
Foeman's blood, no longer there
Stay I where my ashes are.

Grass and hills I'll leave and fly,
Unto throne of God I'll go,
There in heaven to pray on high,
But, till then, no God I know.

Standing then about my grave,
Make ye haste, your fetters tear!
Sprinkled with the foeman's blood
Then shall rise your freedom fair.

Then shall spring a kinship great,
This a family new and free.
Sometimes in your glorious state,
Gently, kindly, speak of me.

Taras Shevchenko

from
the Kobzar of the Ukraina

by A.J. Hunter.

MARUSIA

From the Ukrainian of KVITKA

Translated by

Florence Randal Livesay

(Author of 'Songs of Ukraina', etc.,)

and Rev. Paul Crath, B.A.

Note: The collaborators wish gratefully to acknowledge the assistance given by Mr.Theodore Humeniuk, barrister, in the last chapters of the book, when Rev. Mr. Crath was in Europe.

Translator's Note

'No man,however great, can be above his nation, or beyond his nation. He is seed of her seed, a portion of her, blossom of her bearing, fruit of her ripening; and the greater, the finer and the stronger he is, the closer he lies to her heart."
Paderewski.

WHEN in 1822 Kvitka, the Ukrainian, was writing of the life of the people he knew in Osnova, his birthplace, - when he was studying his types with Humor ever at his elbow and Tragedy looming before his sad eyes' vision - he chose the Ukrainian language for his medium.

If it were a despised thing in literary usage of that period - as his mother may have hinted - he paid no attention to public opinion. He was not "above or beyond his nation"; so was he seed of her seed, fruit of her ripening - so the closer he lies to the hearts of Ukrainians to-day.

UKRAINIAN BAZAAR

In his delineation of the evnts of Marusia's brief existence Kvitka has something of the spirit of the Canadian poet, E.J. Pratt, who, in the London "Mercury", writes of the protesting beholders of a Race. These, seeing one called from the field of runners untimely - he himself acquiescent and unmurmuring - "With burning look and stubborn word challenged the Referee:

Why he forbade you to complete
The run, hailing you back
Before your firm and eager feet
Were halfway round the track:

Unless he had contrived instead
To start you on a race
With an immortal course ahead
And daybreak on your face."

So Naum, the pitiful and aged father, lamenting over his daughter's bier, yet assured of her immortal course, sees 'daybreak on her face.'

And in that spirit the book is written - there is something beside the poignancy of a well-nigh unbearable grief left with us, as we close the pages of this Ukrainian classic.

'Not to be sorry as men without hope' - the rhythms and cadences of the New Testament mingle in this book with a quaintly told peasant romance, vibrant with the emotion of first love, communicated subtly to the reader. The man who spent four years in a monastery, performing a monk's duties - marrying later a woman who set him to write stories - aristocrat by birth, soldier, magistrate: devout, naif, full of a robust humor, has written Laments like that over Prince Jonathan , or like some majestic mournful outcry in a Greek tragedy.

Florence Randal Livesay

Toronto,1934

* * *

CHAPTER I.

After this fashion lived Naum Drot... When some misfortune overtook him how did he behave? He ignored it, he always praised God, and in this manner he lived all his days. He never allowed Grief to subdue him, never fell into violent abandonment of sorrow.

But the highly-educated have not such submission, such passivity in faith.

As a young man Naum Drot was a leader in the village. He obeyed his father and mother, reverenced his elders, was a good companion for his friends; never lied, never was drunk, and did not like the company of drunkards; never had companionship with the lazy.

But as to the church - O he was a great churchgoer! No matter how minor the feast-day it was enough for the priest to ring the bell - Naum was there the next instant.

He put a new candle in the place of one burnt-out; gave alms to the beggars, and on his return home took up his labors again. When he heard of someone in need he set off with help and advice. Because of his right living God did not lose remembrance of him, but helped him in all his achievements, gave him a good-hearted, industrious, and obedient wife. If Naum wished for anything Nastya did not sleep until she had procured it for him. He respected her as much as he could, and loved her as his own soul. Not only did they not quarrel, but they did not curse nor swear. Every day they praised God for his mercies.

There was only one grief in their lives - that God did not see fit to give them children. Whenever the thought came into Nastya's head she began to cry; but Naum crossed himself, recited a Paternoster, and his heart forthwith became lighter, and he went to his work in the fields, threshing-floor or stable - or to oversee his servants.

There were five teams of oxen which he owned; and these, with his servants, entailed on him serf-obligation of work for his lord; meant that he and his laborers must accompany the latter on trading expeditions. He had also two fields left him by his grandfather, and a third one which he had himself bought. So he had now land enough for his various activities. And that is why Nastya looked so sadly at the cattle, saying: "Who will inherit all this wealth after

we are gone? None will remember our history or be mindful of of our name. Who will bury us? Who will remember to say masses for us? Strange people will spoil what we have gathered and will not even thank us."

But Naum answered her: "Men should labor even until their death. If God should give children everything will be left to them; if not, let it be as He wills. He knows why everything is so fated; nothing is ours, everything belongs to God. If our wealth should be the heritage of a good man he will order masses to be said for us, and he will offer prayers for the dead and give alms. And if a bad man should inherit, the sin will be upon him. But the merciful God will see that we are kept in memory, in any case, if we deserve it."

"Don't worry, Nastya, about the cattle. They belong to us, not we to them. Beware lest the cattle bar the way, for you, to the heavenly kingdom. Satan knows how to deceive. Pray to God to deliver us from evil, and all will be well."

.....

And behold! For the father's and mother's prayers God gave them a daughter. How Naum and Nastya rejoiced! They did not allow her to go out of their arms; and when it sometimes happened that the child would run to the entrance or into the street, then someone, father or mother, followed her step by step, like a shadow.

What a child! Tiny, yes, but she knows such prayers as the Lord's Prayer, Hail Mary, ... Holy God and the better half of the Creed. Let her but hear the chimes, she leaves her play at once, exclaiming: "Mother, I'll go to church, the bells are ringing already; it is wicked not to go. Father, give me some money for a candle, and another for God's beggar." And when in the church she behaves so well - speaks to no one, but prays, genuflecting.

And now is she grown up, to be the delight of her parents. O what a beautiful girl! Tall, straight as an arrow, brunette; her eyes black as thorn-berries. Her charming eyebrows are as delicate as fine lace; her rose-like face as a rose which blooms wild in the

Lord's orchard. Her nose, straight, aquiline; her lips like an opening flower, her even teeth like a chaplet of pearls. When she speaks it is always in a polite way, polite and sensible, and the sound of her voice resembles a low-toned flute - one would wish to listen to it continually. And when she smiles, and her eyes glance from side to side, as she blushes, it is as if she would wipe with a moistened silk handkerchief the hot, fevered lips of a thirsty man. Her braids are as black as tar and long, falling to her knees. On a Feast Day or a Sunday she plaits her hair in many little braids and then sets them on her head as a crown, over parti-colored ribbons; in this her coronal she inserts flowers.

Her bosom is covered with coral beads, and ducats between - perhaps ten strings, if not more. And round her throat .. O her throat is as white as if carved from chalk-cliffs! And around a neck such as this is hung a gold coin depending from a black velvet ribbon string through a ring set with a gleaming red stone. Then she puts on a red coat fastening it up to her neck so that nothing may be shown more than modesty permits (not like girls from the cities, nowadays, who have learned the custom from the nobility -- going with uncovered heads, unfastened clothing -- there is no limit to what they will do!)

Our Marusia, the daughter of Naum and Nastya, was different. Everything was as God made it, but her beauty was hidden. Better for the girl and for those looking on her!

Her smock was snow-white and thin, and she wove it herself; and she alone spun the thread for the sorotochka, or shirt, and the full, puffed sleeves she embroidered herself with red thread. The plachta or seamless skirt wrapped around her hips was barred in oblongs and was part of her mother's dowry. Now nobody makes such things - dear me! in what colors! Her apron was of silk; and when she laced herself up in her belt you could span her waist with your hands, though she did not torture herself by squeezing too much. The handkerchief tucked in her belt was eyeletted and embroidered with eagles; her chemise showed beneath her skirt, and the hemstitched border was embroidered, with tassels hanging at intervals. Her stockings were blue, and her slippers red. So when she went out -- well, then she looked finer than a noble's daughter!

She walked superbly, like a peacock, glanced not from side to side, but regarded only the tips of her shoes; and when she met elderly people she made a low bow and said: "Good health to you, Uncle!" or "Good health to you, little

father!" And if there should be a young child in the way she would greet it courteously.

But if some lad should dare to approach her -- well, she would not start a quarrel with him at all -- she would not even address him by so much as a single word. But let her only look at him, with a mixture of pity and anger, no matter how boisterous the boy, he would take off his cap, bow to her in a polite way and go away without a word.

She was the most beautiful girl in the whole village, wise and rich and courteous, and beside that, of a peaceable disposition and obedient. You would never think of suggesting to her that she might be with her girl friends amusing themselves in the street, walking about and singing.

Sometimes her mother would say to her: "Well, little daughter, why don't you go into the street now that the lovely Spring has come? You could play Kreşchik (tag) with your companions and sing with them."

But she always answered: "Instead of going out I ought to help with the housework; then I can go to bed and get up earlier and so take your place getting dinner ready and carrying it to father in the fields. I did not forget anything in the street that I must go back for. Nothing but jesting and foolishness is going on out there and something might happen to someone if not to me. It would be horrible to have to confess later that I was there too. May they remain the danger! But as for me, no, I will not go."

And also -- don't mention to her the Vechertnitzi, the evening gathering of youths and maidens. She besought others not to go to it!

"Be good, little sisters, little pigeons! I won't you be so good, dear sisters, little doves, and not go to the accursed gatherings! There is nothing good there except folly, bad jokes and temptation to drinking. There are girls who steal chickens from their mothers and bring them to the Vechertnitzi for food. And then too, something is going on shameful to speak of -- many girls lose their reputations. Take for instance Javdokha, Kulina and Priska. So the good father the priest forbids us to go there and says it is a mortal sin to attend. Take me, for instance, I can spin more at home than you can at the Vechertnitzi."

So she talked, entreated, and argued. And you might see one stop attending, then another, then the third -- till finally the custom ceased -- all the Vechertnitzi were at an end, and good people were thankful, and mothers especially.

(But later the devil once more got the upper hand and tempted them and carried a group into the abyss).

Only seldom it happened that Marusia went to a marriage-feast as a bridesmaid. But she would never run in the street on a Saturday with other bridesmaids, and sing loudly as all the rest did. She would come on Sunday and seat herself beside the bride, as custom required. But when after dinner the young couple would be led out into the yard to dance, she would go home at once, put aside her finery and begin to make the fire and prepare supper. And in this work her mother was never able to get ahead of her.

So it happened in the "Green Feast Week". Marusia was bridesmaid at her girl friend's festival, and therefore was seated at the table for the occasion; opposite the bride-maidens, as custom decreed, the boyari, or bridegroom's assistants were placed. The head boyarin was a lad from town-Vasyl, an overcoat maker. He was a nice-appearing youth, fair, smooth-shaven; his tchub or fore-look was like a cloak over his brow, with thickly-clustering curls; moustachois of a Cossack, eyes gay, cheeks high-colored. He wore a blue long-coat or home-spun zhupan, and under-jacket, girt with belt of English-worsted; full breeches, high boots, with horsehide-leather tops, the heels clinking with the metal with which they were shod, which gave forth a cheerful jingle in the dance.

When the bridesmaids sewed artificial flowers on the caps of the boyars the latter offered in payment one or two pennies, and the butler from the nobleman's house also gave coins, amazing everyone by their quantity. But Vasyl watched for his chance and all the time he was feeling in his pocket. Then he drew out his purse in which money was chinking, and took from it, to ransom his cap, a piece of silver. When he threw it, jingling, into the dish, all at the feast were astonished; even the singing of the bride-maidens ceased for a time.

Vasyl, however, paid no attention to the general wonder. He tossed his curly locks, took a spoon and began to finish his noodle dish as unconcernedly as if he had put in only a penny.

Sitting at the table while the dishes were being removed, he bestowed a good look on the girls present, especially the bridesmaids. Zirk! He saw Marusia, although she sat in the third place, for she never wanted to be first bridesmaid, no matter how much she was pressed, and she always said: "Let others sit there, this is all right for me."

Vasyl arose, quite beside himself, as one might say "doused with hot water". A moment before, he had been joking more than all the rest. He alone was heard, and he was the cause of all the hubbub and laughter. And now he could not say a single word. He bowed his head, clasped his hands under the table, and did not utter a chirrup to a soul! Only from time to time he stole a look at Marusia, sighed deeply, his brow shadowed.

The viands were removed from the table, and nuts placed there instead. The little bridesmaids hastened, with the boyari, to play "Odd-and-Even". They chattered and laughed and made up impromptu wedding verses. But Vasyl was sitting as solitary as if in the woods; he spoke to no one and looked nowhere. Only, he thought of her until it seemed as if all living had perished and he and she alone were left.

And what of Marusia? She, poor darling, had also suffered change. Up till now she had been unusually gay, but suddenly it seemed to her best that she should go home. Why had she this strange confusion of feelings? When she looked at Vasyl she was consumed with pity, why, she herself did not know. Perhaps, because he was sitting in such an abandonment of sadness. And the worst of it was, when they looked into each other's eyes. Then, Marusia shivered as if she had the ague; and she felt like weeping.

Vasyl was stifled -- as if in a very hot room -- it seemed to him that he had at least three sheepskins on his body, and that someone was giving him piping hot water to drink, with honey and pepper.

Then each turned away, and apparently did not look at one another. But it was enough for Vasyl to move his arm or bend his head -- Marusia blushed, they stole glances again, and once more turned away.

Marusia, poor thing, thought that doubtless she had been bewitched. "I think I'll go home." But a second thought came. "See that boyarin in the blue coat. Isn't he well, or what is wrong? How could I leave this place in that case? Perhaps he might get worse, and no one would help him. See how pitifully he looks at me, almost as if he were beseeching me, 'Be kind, Marusia, don't run away from here!' Very well, to be sure, I will stay."

And Vasyl found everything around him tedious to a degree, and he did not know what to do. Then he noticed that the boyari were playing "Odd-and-Even". "Well, let me play with that girl who is sitting over there - the sad one."

When he stretched out his hand something whispered to him in warning: "Don't touch her -- she might be angry! See how finely she is dressed. Perhaps she is from the town, probably she would not even speak to you." And Vasyl again grew pale with dread and hung his head. So he was a long time hesitating.

When the bridesmaids began to sing more loudly and the "Bridal Father and Mother" poured out the wine softener, the room was filled with a murmurous hum. Vasyl snatched a handful of nuts and turned to Marusia. "Odd or even?" he asked. And when he had spoken the words he nearly fell off the bench! His head turned round and round, and everything was black before his eyes.

And it was no better with Marusia. When Vasyl spoke to her she was struck with fear, just as if her mother had become vexed with her. Such a thing had happened only once in her life -- when she, having brought the clean linen from the river, lost her mother's shawl which the latter's dead mother had given to her daughter. She was angry, but her wrath did not last long. But O how frightened was Marusia! And now that feeling returned. She would like to fall through the floor, or run away -- anything not to look at this boyarin. But how to answer him?

"If I say 'Odd' he will think I am proud and that I don't want to play with him. And he is sad -- or cross -- enough already. And it is such a pity to see him like that. O well, I will say 'Even'! But--"

And when she tried to force herself to say the words she could not speak in any fashion whatever; her lips seemed glued together, her tongue was like a wooden thing, and her breath choked in her throat. She glanced at Vasyl and saw that he was looking at her expectantly, clutching the nuts in his palm. He was waiting for what she would say. She pitied him very much; she overcame her fear, and with great difficulty whispered "Even!" and looked straight into his eyes.

And then she did not remember how she took the nuts from his hand or when she came to herself. O Mother of God, how ashamed she was! But luckily for her the best man made his announcement to the master of ceremonies, and his assistant, the Starosti: -"Grant your blessing; lead out the married couple to the yard to dance!"

And at once all rushed from the table and from the hut to see how the dance would go. And for Marusia and Vasyl it seemed as if the sun had risen. Their hearts grew light, and they went out from the hut, too.

(To be Continued)

.....

THE WEST AGAIN SHOWS THE WAY

"Ukrainian Songs and Lyrics," a short anthology of Ukrainian poetry, translated and edited by Honore Ewach, and published by the Ukrainian Publishing Company, Winnipeg, Canada: 77 pages, price $1.00.

Honore Ewach, graduate of the University of Saskatchewan, is to be congradulated on being the first among our Ukrainian-Canadians to have a sizeable volume of English verse published; and to be complimented on the quality of his work. Besides being associated with the "U k r a i n i a n V o i c e," Mr. Ewach contributes poems and short stories to other Ukrainian publications, and also finds time to publish long original poems like that on the philosopher Skovoroda, whom he calls the Ukrainian Socrates.

In his foreword, Mr Ewach says his English versions of Ukrainian songs and lyrics are not for students of the language, nor for those who read poems only for the sake of learning them; but as they are intended to be sung and read they are true to their native way of versification and the spirit of Ukrainian poetry. The songs, he says, can be sung according to their native melodies and the lyrics can be read according to their native ways of rhythm and rhyme.

Ukrainian native songs and lyrics have long been prevented from attaining their rightful popularity with music lovers on this continent by the pitifully weak lyrics which often spoiled for the Anglo-Saxon listener the beauty of the melody. Mrs. Livesay's work in adapting living, vibrant English lyrics, which are a joy in themselves, to the ever lovely music of the Ukrainian songs, is the greatest single contribution to breaking down the barrier. Now that Mr. Ewach is directing his efforts along the same line, all that is needed is a little group of singers to learn these new lyrics and a little co-operation from Hector Charlesworth.

An example of Mr. Ewach's ability to reproduce rhythm is his translation of the song "The Waters Roar" which, when sung by the Ukrainian sailors, sounds like the mighty moaning of a sea storm. The swing of the original can be written as:

Ta-ta-ta, tam-ta: tam-ta, tam-ta:
Ta-ta-ta, tam-ta: tam-ta, TAM.

Here is his translation:

Moanfully roar the Dniper's waters,
The stormy blasts in anger blow,
And lowly bend the wooping willows,
And raise the billows row on row.

The silver moon is reappearing
Among the clouds that swiftly fly,
Just like boat among the billows
From the deep hollows rising high.

The chanticleers are still not singing
Greeting the dawning of the day;
Only the owls are hooting weirdly,
And yon the ash trees croak and sway.

Of course, Mr. Ewach's English verse is not perfect, indeed he does not claim it to be. From time to time a hackneyed expression like "row on row" in the above, and archaic words like "dame, wench, yon, and the lea" might have been avoided as they are being avoided by the modern poet; but these are minor points which are overshadowed by a most praiseworthy feature of Mr. Ewach's work. That is the unique swing and movement of his verse, and the exactitude of his translation. Mr. Ewach's knowledge of his native language enables him to translate rather than interpret, and when you combine this with the strict adherence to the rhythm and rhyme of his original you approach the ideal requirements for a translation.

We are looking foreward to seeing more of Mr. Ewach's work, and would like to see him turn his hand to some original verse dealing with the life of the Ukrainians in Canada - a fertile field which is as yet uncultivated.

"Ukrainian Songs and Lyrics" is intended primarily for English readers, and is replete with notes by the translator on the Ukraine and its literature. In his remarks on Ukraine, Mr. Ewach says in part: "From time immemorial Ukraine was the eastern trench-land of Europe, and its people were the cossack soldiers who continually fought back the barbarian hordes of Central Asia, and were safe-guarding the rest of Europe from slavery and devastation.

"While bleeding white in its deadly struggle against the Mongolian hordes Ukraine was at the mercy of her other neighbors, in the west and in the north. But these neighbors had no mercy in their hearts. They partitioned Ukraine among themselves as their war-spoil, and to its people brought slavery and oppression. Such was the reward meted out to the defenders of European civilization."

An interesting feature of the note on his native literature is Mr. Ewach's classification of Shevchenko as the Ukrainian Shakespeare, Franko as Milton, and the unknown author of the "Saga of Ihor's War" as the Chaucer. Further on he calls the classical Ukrainian dramatist, Lesya Ukrainka, the Elizabeth Browning of Ukraine; for those who want to speak the best and most idiomatic Ukrainian he recommends the short stories of Marko Vowchok, the George Elliot of Ukraine.

One of the more recent poets is Paulo Tichina whom Mr. Ewach compares with Charles Algernon Swinburne of Ukrainian literature. No other poet in Ukrainian literature has as much melody and imagination as Tichina.

John Rae Perigoe.

* * * * * * *

M Y   L A S T   W I L L

When I die, then have me buried
On a cossacks' mound
Mid the rolling and far-reaching
Ukraina's ground,
So that I may see the wheat-lands
And the Dniper's crags,
And may hear his mighty waters
Roaring o'er the snags.
Taras Shevchenko

from the Ukrainian Songs and Lyrics by Honore Ewach.

GIGANTIC UKRAINIAN

Is Tender Violinist.

A GIGANTIC young Ukrainian cellist came to Toronto last month to play two concertos with the Toronto Symphony Orchestra, and amazed local music lovers with his skill. "His performance," says Augustus Briddle in the Toronto Star, "was a prodigious scenorama of long-lived melodies, dazzling stacoatos, aeroplane runs, elongated trills and tremolos, amazing feats in 'tempo rubato,' sounding martial rhythms, one phenomenal ascent from the blackest bottom bass to the most brilliant gossamer at the top, and one perfectly luscious allegretto to muted strings in the orchestra in contrast to a larking cadenza."

The famous cellist is over six feet tall and has been likened to Primo Carnera. "Stupendously he strode through the orchestra, dawdling his great Strad as though it was a Teddy bear," writes Briddle. "He creaked into a timid chair, leaned over to Spivak, concert master, to get his A, turned a peg, glared up at the conductor and began to spin yarns of melody from an old classic Boccherini concerto. Of the five tallest cellists alive he is the most muscular; but he played the Adagio of this Boccherini as tenderly as a mother shushing her child, and the Rondo with the zip of a merry danseuse. Tone flowed from his bow as easily as smoke from a fire. And the way he changed the wind in his tempos was a marvel.

"An hour later he came out again, striding like Chaliapin and gave another devastating glare for his A. This time he leaped like a Russian hopaker with the first tremendous [illegible] of the Saint Saens Concerto in A minor. For twenty minutes of a great bravura concerto as showy as a circus parade, he became in effect the first conductor of the orchestra."

Piatygorsky is a young, simple, good-natured philosopher. Philosophy and literature are his passions, after music. Unlike many musicians he is not a mathematician. "Mathematics and geography," he said in his slow, imperfect English, "those I could never do."

His chief passion, of course, is the cello, and his love for it shines in his face when he speaks. His love for it extends from the time when, at the age of five, he first attempted to play it, down to the present when he is forced by the multiplicity of his engagements to shoot back and forth across continents and seas like a shuttle-cock.

It is his desire to make the cello popular. "When I read," he says, "that a man says of me that I play well, but the cello is not a good instrument; that makes me unhappy. But if he says that the cello is a wonderful instrument but I make mistakes; then I am satisfied."

-.-.-.-.-.-.-.-.-.-.-.-.-.-.-.

COMIC GAME OF NATIONS

-.-

Two Englishmen Make a Club, Alone He is Imbecile.

How would you define a nation and its peoples? A game was recently popular among the cosmopolitans who gathered at Geneva for the meetings of the League of Nations. This game was an ingenious contest to describe various races.

Of the English it was unkindly remarked:

One Englishman - an imbecile.
Two Englishmen - a club.
Three Englishmen - a great Empire.

Of the Germans it was said:

One German - a professor.
Two Germans - a beer-hall.
Three Germans - the goose-step.

Of the Russians it was said:

One Russian a genius.
Two Russians - two fools.
Three Russains - anarchy.

Of Ukrainians it was said:

One Ukrainian - a good man.
Two Ukrainians - three parties.
Three Ukrainians - a hot debate.

Every nation was similarly described.

CANADIAN PRESS COMMENTS.

REPRINTS FROM ENGLISH PAPERS

NEW MAGAZINE IS PUBLISHED.

"UKRAINIAN BAZAAR" aimed to appeal to Ukrainian residents of City.

WITH high courage and unbounded optimism a new publication has been launched, with direct appeal to the Ukrainian community. It is the Ukrainian Bazaar, its editor Michael Petrowsky, and associated with him as English editor, J. Rae Perigoe, M.A. An attractive cover has been designed for the first and current issue by Romko Maraz, a young Ukrainian-Canadian artist of promise. There is a nice style to the make-up of the little magazine - of forty pages, and discribed as a "literary journal," and the reading matter covers a wide range of interest.

The first half of the magazine is in Ukrainian, the second in English. In a foreword to the Ukrainian section, the editor outlines something of the aims behind his publication, and is addressed particularly to young Ukrainians, though the older generation is also well kept in mind. Several stories are included in the Ukrainian section - "Candle in the Window," a Christmas story, and several others with setting in the New Land.

A "voice of the people" page has been introduced, and this initial page bears greetings and expressions of good will from points not only in Ontario, but in Quebec and through the west. Illustrations have been used judiciously in both Ukrainian and English sections. In the latter, too, is much of interest in fact and fiction. The English half, by the way, is introduced by a charming poem, translated by a Ukrainian-Canadian writer, Honore Ewach, from the Ukrainian of Staritsky. A verse may be quoted as indicative of the quality of the piece:

"Moonbeams and star-beams are falling
so tremblingly,
Putting the orchard to sleep;
Only the aspen trees, whispering
lovingly,
Still at the cherry tree peep."

Success to this newest literary venture!

THE EVENING TELEGRAM.

Toronto, February 18, 1934.

.-.

"UKRAINIAN BAZAR."

THE first number of this magazine, which has material in bothe English and Ukrainian, shows marked potentialities for cultural advancement. It should give an outlet for practising Ukrainian writers in their own tongue; it should be an outlet and encouragement for them to write in English; and it should make available to the general reader the best of Ukrainian literature. With these high ideals before it, "Ukrainian Bazar" should go far. One extends its greetings and best wishes.

THE WINNIPEG FREE PRESS

Winnipeg, February 24, 1934.

.-.

AT MIDNIGHT
By Joseph Bilovus

Who tapped at the door
In the dark and the rain,
While frozen winds, whimpering,
Fingered the pane?
I peer from the portal...
The night - nothing more!
Heart, shaken with thudding,
Who tapped at the door?
Who tapped at the door
In the hour so late?
With the watchdog without
And the bolt on the gate?
And why do I sense
You beside me once more?
You, under the grasses!
What tapped at the door?